BUDAPEST, 1938 — LX. ÉVFOLYAM, 248. (19.681) SZÁM — SZERDA, NOVEMBER 2

Előfizetés a Képes Vasárnappal és a Képes Pesti Hirlappal együtt egy hóra 4.— pengő, negyedévre 10 pengő 80 fillér. Egyes példányszám ára 8 fillér, vasárnap 12 fillér (a mellékletek nélkül)

PESTI HIRLAP

Szerkesztőség: Vilmos császár-ut 78. Telefon 112-295. Főkiadók: Vilmos császár-ut 78. Tel. 112-295. Erzsébet-körut 1. Tel. 135-296. A fiókok jegyzékét vasárnaponként az apróhirdetések élén közöljük

Bizakodó várakozás

Az európai közvélemény figyelme és feszült érdeklődése ma Bécs felé fordul, ahol Ciano olasz és Ribbentrop német külügyminiszter, mint döntőbirák határozatot fognak hozni a közel egy hónap óta folyó magyar-cseh területi vitában.

Heteken át tartó szivós diplomáciai küzdelem után a magyar kormánynak sikerült végre döntőbiróság elé vinnie az önkényesen elszakitott Felvidék magyarok által lakott területek visszacsatolásának ügyét. Ilyen módon békés uton, mindkét fél által eleve elfogadott döntőbirósági határozattal nyer majd elintézést igen rövid idő mulva olyan területváltoztatási probléma, amelyet eddig — különösen, mert gyöngébb fél követeléséről volt szó — másképpen, mint háboruval, fegyveres győzelem alapján keresztülvihetőnek nem hittek.

Ennek a békés megoldási módnak a cseh kormány részéről történt elfogadása szembeszökően tanuskodik amellett, hogy Magyarország Prágával szemben valóban csakis vitatlanul jogos területi követeléseket támaszthatott, amelyeknek valamilyen békés uton való elintézése elől kitérni erkölcsi és politikai lehetetlenséget jelentett volna a cseh kormányra nézve, különösen a müncheni négyhatalmi egyezmény létrejötte, valamint a szudétanémet és lengyel kérdés egyezményes megoldása után. De lehetetlen volt tovább huzni-halasztani ennek a kényes és veszélyeket rejtegető ügynek gyors és kielégitő rendezését az ujjáalakulás vajudását szenvedő cseh állam halaszthatatlanná vált megszilárditása szempontjából sem.

A magyar közvélemény bizakodó várakozással tekint a Bécsben ma meginduló döntőbirósági tárgyalás és annak remélhetően gyors eredménye elé. Igazságunkat, követeléseink mérsékelt és jogos voltát, helyes elvi alapját az eddig folytatott tárgyalások, az általunk tett megoldási javaslatok kétségtelenné tették minden elfogulatlanul gondolkodó előtt. Igazságunk várható győzelmébe vetett hit csendül ki Kánya Kálmán külügyminiszterünk nyilatkozatából is, amelyet Bécsbe való elutazása előtt tett a sajtó részére. Eszerint a magyar nemzet a legnagyobb bizalommal tekinthet a döntőbirák működése elé. Sikerült a magyar-cseh tárgyalások lefolytatására Münchenben megállapitott és már eddig is veszélyesen hosszunak bizonyult három hónapi határidőt egy hónapra röviditeni és ugyanakkor sikerült a legkényesebb politikai kérdésben: a területváltoztatásnál a döntőbirói elintézés gondolatát elfogadtatni. Külügyminiszterünk bizonyára nem ok nélkül hangsulyozza, hogy a békés döntőbirósági elintézés nem maradhat hatás nélkül északi szomszédunkkal való viszonyunk jövő alakulására nézve.

Az igazságos követeléseinket kielégitő döntés iránt táplált reménységünknek tárgyi alapja az, hogy a visszakövetelt terület nagy részére nézve már maga a cseh delegáció is elismerte a lakosság tulnyomóan magyar voltát. De nem sikerült a cseheknek megingatni a vitássá tett felvidéki városok 1910. évi nemzetiségi összetételére vonatkozó magyar statisztikai adatok megbizhatóságát sem. Különben is a magyar küldöttség ennek a vitának gyökeresen véget vetett azzal, hogy nem habozott legott népszavazást felajánlani a szóbanforgó városokra nézve, tehát magának az érdekelt őslakosságnak döntését kikérni arra, hogy melyik államhoz kivánnak tartozni. A magyar delegáció tehát, igazunknak tudatában, ugyanarra a felsőbbrendü elvi álláspontra, az önrendelkezési jog alapjára helyezkedett, mint a béketárgyalásokon. Sőt arra számitva, hogy Prága, miként a multban, most sem meri megkockáztatni a lakosság akaratának megkérdezését, a magyar kormány döntőbiróságot ajánlott fel a vitás ügy békés elintézésére. Ez után a korrekt eljárás után ugyan ki kételkednék abban a tekintetben, hogy a mi részünkön van a megdönthetetlen igazság.

Természetesen, a magyar nemzet ez órákban a legnagyobb bizalommal néz Olaszország és Németország vezérei felé, akik az elhibázott békeparancsok által teremtett tarthatatlan állapotok helyébe olyan uj rendezést igyekeznek létrehozni, amely igazságos elveken nyugodva, helyreállitja a nemzetek közötti békét és szoros összeműködést. Hálával gondolunk Lengyelországra, a testvér lengyel nemzet kormányára, amelynek határozott mellénkállása egyik döntő tényezője volt annak, hogy ügyünk a mai, kedvező eredménnyel kecsegtető állomáshoz eljutott.

A két középeurópai vezető nagyhatalom külügyminiszterei, mint döntőbirák, bizonyára ragaszkodni fognak döntésükben *a néprajzi elvhez*, amelyet a szudétanémet és a lengyel kérdés rendezésénél — *minden más szempont mellőzésével — a legnagyobb következetességgel alkalmaztak*. Ebből önként folyik, hogy a felvidéki uj igazságos néprajzi határ megvonásának az 1910. évi népszámlálás adatai alapján kell megtörténnie. Tehát visszakerülnek az anyaországhoz azok a területek és városok, amelyeknek lakossága 1910-ben magyar többségü volt. Természetesen a visszacsatolandó területtel együtt bizonyos számu, a magyarokkal együtt lakó szlovák is kerül vissza hozzánk, akiknek testvéri szeretettel fogjuk gondját viselni. Viszont az uj határon tul is maradni fognak kisebbségben lévő és szétszórtan élő magyar lakosok, akik nincsenek közvetlen kapcsolatban a magyar nyelvterülettel. De minthogy a helyesen megvont néprajzi határvonal előreláthatóan már nem fog elválasztó falat jelenteni a magyar és szlovák nép között, hanem — ellenkezőleg — megnyitja az utját a gyümölcsöző együttműködésnek, szlovák földön maradt magyar testvéreink érintkezése a jövőben mivelünk könnyebb és zavartalanabb lesz, mint az elmulóban lévő szomoru időkben.

Már csak rövid napok választhatnak el a nagy történeti fordulattól, amidőn a husz év óta elszakitott és sokat szenvedett egymilliónyi magyar testvérünk tér vissza az édes anya kebelére és visszatér békés uton, a lebirhatatlan örök magyar igazság nagy erkölcsi és politikai diadalaképpen. Legyünk méltók az elkövetkezendő felséges örömnapokhoz és lelkileg emelkedjünk fel arra a magaslatra, ahonnan a megnagyapodott Magyarországot az erkölcsi, szellemi és politikai ujjászületésnek, fejlődésnek és virágzásnak biztos utjára tudjuk elvezetni.

A jövő hét közepére összehivják az országgyülés két házát

A kormány felhatalmazást kér a törvényhozástól a Felvidék visszacsatolásával kapcsolatos intézkedések végrehajtására

Ünnepélyes formák között emlékezik meg az országgyülés a Felvidék magyarlakta területeinek az anyaországhoz való visszatéréséről

A felvidéki magyarlakta területek visszacsatolásával rendkivül mozgalmas külpolitikai korszak fejeződik be a magyar politika történetében. A magyar kormánynak, amely az elmult hetek külpolitikai tárgyalásainak és lázas diplomáciai tevékenységeinek előkészitésével és lebonyolitásával volt elfoglalva, *most uj feladatokkal kell szembenéznie.* Ezek a feladatok elsősorban *a Felvidék visszacsatolásával kapcsolatosak és ezzel összefüggésben* — mint tájékozott kormánypárti körökből közlik — a magyar kormány

felhatalmazást fog kérni a parlamenttől az átvétel alá kerülő területek igazgatásával és az ország testébe való beillesztésével járó feladatok zavartalan lebonyolitására szükséges intézkedések megtételére.

A kormány felhatalmazása ki fog terjedni a közigazgatási, pénzügyi, gazdasági és szociális téren végrehajtandó feladatoknak az ellátására és ennek megtörténtével egyidőben

ünnepélyes formák között emlékezik meg a magyar törvényhozás a Felvidék magyarlakta területeinek az anyaországba való visszatéréséről.

A parlament összehivásának napja még nincs pontosan megállapitva; függ ez a bécsi *döntőbiróság határozatának kihirdetésétől és az ezzel kapcsolatos eljárások teljes befejezésétől,* de

előreláthatólag a jövő hét derekán, november 9—11-ike táján minden körülmények között összehivják az országgyülés két házát.

Az első ülésen a kormány *ugy a képviselőházban, mint a felsőházban*

be fog számolni az elmult hetekben folytatott külpolitikai tevékenységéről,

amely egyébként — mondják beavatott kormánypárti körökben —, annyira *nyiltan folyt le,* hogy a közvélemény állandóan tájékozódva volt ennek az erőteljes külpolitikai akciónak és diplomáciai tevékenységnek egész menetéről és egyes fejlődési mozzanatairól.

Most, ennek a főként külpolitikai feladatokkal járó időszaknak a lezárulásával a kormányzati tevékenység sulypontja *áttolódik a belpolitikai kérdésekre.* Amint beavatott helyről közlik, *haladéktalanul*

sor fog kerülni azoknak a reformoknak és reorganizációs terveknek a végrehajtására is, amelyeket Imrédy Béla miniszterelnök kaposvári programbeszédében

már részletesen bejelentett és amelyek azóta is — amint azt a miniszterelnöknek közben történt megnyilatkozásai mutatták —, *a történelmi idő által megkivánt fejlődésen mentek keresztül.*

A döntőbiróság határozatának kihirdetését szerda este 6 órára várják

Délelőtt nyilik meg a döntőbirói értekezlet a két nagyhatalom és a két érdekelt állam képviselőinek részvételével — Délután négy órakor ül össze a tulajdonképpeni döntőbiróság — A tárgyalások szinhelye a Belvedere-kastély lesz

A küldöttségek megérkeztek Bécsbe — Kánya külügyminiszter nyilatkozata

A Pesti Hirlap kiküldött munkatársának telefonjelentése —

Bécs, nov. 1. Amikor a bécsi döntőbirósági tárgyalásra utazó magyar delegáció szalonkocsiját vivő gyorsvonat kifut Hegyeshalomról, az utolsó magyar állomásról, a rosszul világitott pályaudvar félhomályában összezsufolódott tömeg szavalókórussal bucsuzik a fontos misszióban járó kiküldöttektől:

— *Mindent vissza! Pozsonyt vissza! Kassát vissza! Nyitrát vissza! Ungvárt vissza! Mindent vissza!*

A régi keserüségektől dacos, uj reményektől derülő magyar lélek elszánt követelése ez: Mindent vissza, amit a csehe orvul, csalárdul és gonoszul elszakitottak tőlünk.

Vajjon mit teljesit mindezekből a követelésekből a bécsi döntőbiróság? Vajjon a hazautazásnál mit visz magával ténylegesen a magyar delegáció? Viszi-e Pozsonyt, viszi-e Kassát, viszi-e Ungvárt, Viszi-e Nyitrát?

Ezt találgatni szabad, de megjósolni teljesen lehetetlen. Németország és Olaszország külügyminisztereié a döntő szó. Önekik alkalmuk volt, hogy Rómában alaposan megtárgyalják az egész kérdést. Ők maguk talán már tudják vagy nagyjában sejtik, hogy milyen lesz az uj határvonal, amely a jövőben Magyarországot és Szlovákiát elválasztja egymástól. Minderről azonban semmiféle hir nem szivárgott ki; ugy az olasz, mint a német kormánykörökben őrzik a legszigorubb titoktartást. *A magyar delegáció hangulata, ismerve a magyar igazság erejét, bizakodó.* Itt Bécsben pedig, amennyire egymástól független és egyformán jó forrásból eredő hirek alapján megitélhetem, általában azt hiszik, hogy *a magyar kivánságok megfelelő méltánylásra fognak találni a döntőbiróság előtt.*

A történelmi fontosságu tárgyalások szinhelye Bécs egyik legszebb történelmi palotája, *a Belvedere* lesz. A Princ Eugen-Strassen óriási park közepén épült Belvedere-palotát ismeri mindenki, aki Bécsben megfordult. Mindenki tudja azt is, hogy ez az épület a háboru előtt *Ferenc Ferdinánd* trónörökös tulajdona és bécsi otthona volt. *Hildebrand* épitőmester legdiszesebb korai barokkstilusban készült remekművét a törökverő *Savoyai Eugén* épittette, a zentai győzelem után. A zentai csata egyik állomása volt annak a küzdelemnek, amely Magyarországot felszabaditotta a török hódoltság alól. Most uj szerephez jut a Belvedere a magyar történelemben: *az ottani tárgyalásoktól a cseh hódoltság alatt szenvedő magyar területek várják a felszabadulást.*

A döntőbirósági tárgyalás szerdán délelőtt 11 órakor kezdődik. A döntőbiró szerepét vállaló *német és olasz külügyminiszterek mindenekelőtt közös tanácskozásra gyülnek össze a magyar és a cseh külügyminiszterekkel.* Ugy a magyar, mint a cseh külügyminiszterek egy-egy tanácsadót vihetnek magukkal erre az alkalomra. Két órakor a Belvedereben *Ribbentrop* német külügyminiszter ebéden látja vendégül a magyar és cseh kormányok kiküldötteit. Délután négy órakor azután ismét megkezdődik a döntőbiróság tárgyalása. Valószinü, hogy akkor már Ciano és Ribbentrop maguk között fognak tanácskozni. Itteni körökben azt hiszik, hogy *a döntés igen hamar megtörténik; nem lehetetlen, hogy az eredményt egy-két órával később, tehát már este hat óra felé nyilvánosságra hozzák.*

A magyar nemzet igazságkereső pöre Csehszlovákiával szemben megérkezett a döntés küszöbére. Lélegzetünket visszafojtva várjuk az itéletet.

Benda Jenő.

Elindul a magyar küldöttség

Kánya Kálmán külügyminiszter, akit a döntőbiráskodásra felkért hatalmak meghivtak Bécsbe, kedden délután négy órakor gróf *Teleki Pál* közoktatásügyi miniszter társaságában *Bécsbe* utazott. A kiséret tagjai: gróf *Csáky István* rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter kabinetfőnöke, *Pataky Tibor* miniszterelnökségi államtitkár, *Kuhl Lajos* követségi tanácsos, *Sebestyén Pál* miniszteri tanácsos, *Szegedy-Maszák Aladár* követségi titkár, *Ujpétery Elemér* és *Zilahi-Sebess Jenő* miniszteri fogalmazók.

A pályaudvaron megjelent gróf *Vinci* olasz követ vezetésével az olasz és *Erdmannsdorff Ottó* német követ vezetésével a német követség tisztikara. *Az olasz és német követ Bécsbe is elkisérte a magyar delegációt.* A külügyminisztérium részéről ott volt báró *Apor Gábor* rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter állandó helyettese, *Szent-Istvány Béla* miniszteri tanácsos, a sajtóosztály vezetője és gróf *Teleki Gyula* követségi titkár.

Kánya külügyminiszter: „A magyar nemzet a legnagyobb bizalommal néz a döntőbirák működése elé"

Kánya Kálmán külügyminiszter elutazása előtt a sajtó részére a következő nyilatkozatot tette:

— *A magyar nemzet a legnagyobb bizalommal néz a döntőbirák működése elé.* Őszinte hálával fogadja azt a lelkiismeretes és önfeláldozó munkát, amellyel a nehéz feladat megoldásához hozzáfogtak. Főleg nekik köszönhető, hogy a *Münchenben megállapitott három hónapi határidőt, amelyet a nagyhatalmak a magyar-csehszlovák tárgyalások lefolytatására megállapitottak, ténylegesen egy hónapra sikerült leröviditeni.* Talán nem kell ujból hangsulyoznom, hogy amint előre láttuk, *a háromhónapi határidő veszélyesen hosszunak bizonyult.*

— Megelégedéssel állapitjuk meg, hogy *a csehszlovák kormánnyal sikerült a legkényesebb politikai kérdésben a döntőbirói elintézés gondolatát elfogadtatni, amely körülmény nem maradhat hatás nélkül jövendő viszonyunk alakulására északi szomszédunkkal.*

A *hegyeshalomi* határállomáson nagy tömeg jelent meg és lelkesen tüntetett a magyar küldöttség mellett. A tömeg hosszasan éltette *Kánya Kálmán* külügyminisztert, majd ütemesen kiáltotta:

— *Mindent vissza! Pozsonyt vissza, Kassát vissza, mindent vissza!*

Félhivatalos közlés a döntőbirósági tanácskozásokról

Bécs, nov. 1. A tárgyalások valószinü menetéről a legmegbizhatóbb helyről — nem hivatalos formában — a következőket mondották a *Magyar Távirati Iroda* tudósitójának:

Gróf *Ciano* olasz külügyminiszter előreláthatólag szerdán délelőtt érkezik meg Bécsbe és nyomban megbeszélésre ül össze *Ribbentrop* német külügyminiszterrel. *A megbeszélés után azután meghivják az érdekelt államok minisztereit, hogy tegyék meg előterjesztéseiket.* Az előterjesztések meghallgatása után fog eldőlni, hogyan folytatódnak és meddig tartanak majd a tárgyalások. *Lehetségesnek tartják, hogy szerda estére már be is fejeződnek.*

Mostanáig semmi sem szivárgott ki arról, hogy milyen eredményt hozott *Ribbentrop* német külügyminiszter és gróf *Ciano* olasz külügyminiszter mult heti olaszországi tanácskozása. *A két nagyhatalom a legnagyobb titoktartással kezeli ezeknek a tanácskozásoknak eredményét.* A mult heti tanácskozások során készitették elő, mint ismeretes, a döntőbiróság szerdai ülését. Csak annyi bizonyos, hogy a szerdai tanácskozások során az egyes küldöttségeknek a legnagyobb felkészültségre lesz szükségük.

„Csupán etnikai rendezésekről lehet szó"

Bécs, nov. 1. Beavatott helyen a bécsi tárgyalások megindulása előtt ujból rámutattak a *Magyar Távirati Iroda* tudósitója előtt arra, hogy a döntőbiróság alapja a müncheni jegyzőkönyv. Ebből az következik, hogy *a bécsi tárgyalások során csupán etnikai rendezésekről lehet szó.*

A müncheni megállapodásban lefektetett uj elv, tehát a népi elv alapján, vállalkozott a két nagyhatalom arra, hogy önzetlenül tartósabb rend alapjait vessék meg Közép-Európának ezen a részén. A bécsi tanácskozások értelme és célja nem a trianoni igazságtalanságok jóvátétele, hanem a *néprajzi határok alapján való rendezés. (MTI.)*

Ribbentrop vezetésével megérkezett a német küldöttség

Bécs, nov. 1. (Inf.) Kedden délután félhat órakor megérkezett Bécsbe a német küldöttség vonata. Báró *Ribbentrop* német külügyminiszter üdvözlésére Seyss-Inquart birodalmi helytartó jelent meg a pályaudvaron több előkelőség kiséretében. Ott volt Németország római nagykövete, *Mackensen* is, aki jelenleg szintén Bécsben tartózkodik. Ribbentrop külügyminiszter és kisérete a pályaudvarról egyenesen az Imperial-szállóba, a német delegáció főhadiszállására hajtatott.

A Ringstrassen már a kora délutáni órák óta fel-alá hullámzott a tömeg s a nagy szállodák körül alig lehetett fenntartani a forgalmat. Mindenki a szállodák bejárata körül tolongott, hogy lássa a bécsi konferenciára érkező előkelőségeket.

Bécsben ünnepélyesen fogadták a magyar küldöttséget

Bécs, nov. 1. Kánya Kálmán külügyminiszter, gróf *Teleki Pál* közoktatásügyi miniszter és gróf *Csáky István* rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, valamint a magyar határmegállapitó bizottság tagjai kedden este negyed kilenc órakor érkeztek meg Bécsbe a keleti pályaudvarra. Az állomáson ünnepélyesen fogadták őket. Német részről többek között megjelent báró *Dörnberg*, a német birodalmi külügyminisztérium szertartási osztályának vezetője, magyar részről ott volt vitéz *Van der Venne Arnold* magyar főkonzul, *Kartal Jenő* miniszteri tanácsos, a bécsi magyar főkonzulátuson a kulturális ügyek előadója és többen mások.

Ciano elutazott Bécsbe

Róma, nov. 1. Ciano külügyminiszter kedden délután félhat órakor Bolzanóból továbbutazott Bécs felé. A külügyminisztert a pályaudvaron a hatóságok és a fasiszta párt vezetői ünnepélyesen bucsuztatták nagy tömeg részvételével.

Bécsből jelentik, hogy az olasz küldöttség tagjai kedden este fél 11 órakor megérkeztek Bécsbe. Ugyanezzel a vonattal érkezett báró *Villani Frigyes* kvirináli magyar követ is. *Ciano gróf szerdán reggel érkezik Bécsbe;* a hivatalos fogadás a nyugati pályaudvaron lesz, reggel 9 órakor.

Göring vezértábornagy Bécsben

Bécs, nov. 1. (Inf.) Az olasz külügyminisztérium több magasrangu tisztviselője érkezett kedden Bécsbe, hogy fogadja gróf *Ciano* külügyminisztert. Megérkezett délelőtt báró *Villani* kvirináli magyar követ is. A delegációk nagyrésze az Imperial-szállóban lakik. Itt szállott meg kedd est óta *Göring* vezértábornagy is.

A magyar delegáció fogadtatására megtörténtek az előkészületek. Az esti órákban érkezett meg *Chwalkowski* csehszlovák külügyminiszter vezetésével a cseh delegáció is. Valamennyi delegáció a birodalmi kormány vendége.

Kánya Kálmán külügyminiszter és és a magyar delegáció többi tagja számára a Bristol-szálló megfelelő lakosztályait bocsátották rendelkezésre. A csehszlovák delegációt a Grand Hotelban helyezték el

Ribbentrop és kisérete a Hotel Imperialban száll meg. *A Hotel Imperial lesz egyébként a döntőbiróság főhadiszállása, tekintettel arra, hogy a két ődelegáció — a német és az olasz — itt szállott meg.*

A Hotel Imperialnak *Göring* vezértábornagyon kivül még egy vendége van: báró *Neurath* volt külügyminiszter, a birodalmi titkos kormány tanács főnöke, aki mint Göring tábornagy vendége, hétfő este óta Bécsben tartózkodik.

Hatálytalanitják a letartóztatott Bródy volt miniszterelnök rendeleteit

Ungvár, nov. 1. (Inf.) A Volosin-kormány megkezdte a letartóztatott *Bródy András* volt miniszterelnök rendeleteinek hatálytalanitását. Első intézkedése az volt, hogy ujból megengedte a beszüntetett cseh iskolák működését.

A ruszin kormány belügyminisztere elrendelte a szabadkőmives páholyok lezárását. Feloszlatták a katolikus Orel tornász-szövetséget, a feketeingesek nemzeti gárdáját. A ruszin nemzeti tanács működését felfüggesztették és betiltották a ruszin nyelvü lapok egész sorát.

Szerdán délután hat órakor ünnepélyesen kihirdetik a döntőbiróság határozatát

Bécs, nov. 1. *(Inf.) A bécsi német-olasz döntőbiróság határozatát — a kedden este közismertté vált hirek szerint — már szerdán délután hat órakor kihirdetik.*

A döntőbirói eljárásban résztvevő delegációk vezető tagjai kedden este megbeszélték egymással a szerdai nap programját s a következőkben állapodtak meg:

Gróf *Ciano* olasz külügyminiszter szerdán reggel kilenc órakor érkezik meg a bécsi nyugati pályaudvarra. Délelőtt tizenegy órakor a döntőbirói eljárásban résztvevő delegációk elhagyják szállodáikat és elindulnak a Belvedere-palotába.

A döntőbirói értekezlet délelőtt 11 óra 30 perckor ül össze a Belvedere-palotában. Az ülésen a két döntőbiróként szereplő hatalom és a két közvetlenül érdekelt állam képviselői vesznek részt, vagyis Németország, Olaszország, Magyarország és Csehszlovákia megbizottjai. Mind a négy államot külügyminiszterük és a delegáció egyik tagja képviseli. Jelen lesz tehát az ülésen báró *Ribbentrop,* gróf *Ciano, Kánya Kálmán* és dr. *Chvalkovsky,* valamint mind a négy állam egy megbizottja. Német részről a második jelenlevő *Woermann* külügyi államtitkár lesz.

A négyestanácskozás befejezése után *Ribbentrop* külügyminiszter délebédet ad a Belvedere-palotában a delegációk tiszteletére és üdvözli őket a Német Birodalom nevében.

Az ebédet követően délután négy órakor összeül a tulajdonképeni döntőbiróság, vagyis Németország és Olaszország döntőbirája: Ribbentrop és gróf Ciano. Ők ketten hozzák meg a döntést, amelyet délután hat órakor ünnepélyesen kihirdetnek az összegyült delegációk előtt. A döntést Németország és Olaszország külügyminisztere irja alá. Készitettek ezenkivül egy *pótjegyzőkönyvet* is a döntőbiróság itéletéről, amelyet mind a négy delegáció vezetője — vagyis a négy külügyminiszter aláirásával lát el.

Beavatott német hely közlése szerint is — mint a *Magyar Távirati Iroda* jelenti, —, *a tanácskozásokat szerdán este 6 órára be is fejezik. Ebben az esetben 6 óra után közzéteszik a tanácskozások eredményét és a döntésről szóló közleményt. Előreláthatóan jegyzőkönyv aláirására is sor kerül. (M. T. I.)*

A római megegyezés után Bécsben már csak a részletkérdéseket vitatják meg

— A Pesti Hirlap londoni tudósitójának telefonjelentése —

London, nov. 1. A magyar-cseh határrendezés kérdése, mint a mai brit sajtó megállapitja, már mult szombaton döntő stádiumba jutott Rómában, amikor *Mussolini* miniszterelnök elvben megállapodott *Ribbentrop* német külügyminiszterrel, hogy *az uj határokat az 1910. évi néprajzi helyzet alapján határozzák meg.* Londoni diplomáciai és politikai körökben *Magyarország nagy sikerének tartják a római megegyezést.* A *Times* szerint *Beck lengyel külügyminiszter változatlanul ragaszkodik a rutén kérdés megoldásához*

A szerdai bécsi döntőbirósági találkozó, itteni vélemény szerint, már csak formai jelentőséggel bir. A német és olasz külügyminiszterek *kész térképpel* utaznak a tanácskozásra és azt átadják a magyar és csehszlovák külügyminisztereknek végrehajtás végett. Mivel ugy a magyar, mint a cseh kormány előre elfogadta a két nagyhatalom döntését, *már csak részletkérdések megfontolásáról lehet szó.* Ideérkezett jelentések szerint *a szerdai tanácskozás nem is fog sokáig tartani, hanem igen rövid időt vesz majd igénybe.* **L. L.**

Az igazság alapján ki fogják elégiteni Magyarország jogos kivánságait — irja az olasz sajtó

Róma, nov. 1. Az olasz közvélemény figyelme Bécs felé fordul, ahol szerdán *Ciano* olasz és *Ribbentrop* német külügyminiszter összeül, hogy döntőbirói határozatot hozzon a magyar-csehszlovák vitában. Az egész olasz sajtó behatóan foglalkozik a holnapi eseménnyel és kiemeli, hogy

ez a trianoni békeszerződés területi revizióját fogja eredményezni.

A *Corriere della Sera* hangoztatja, hogy a bécsi esemény ujabb bizonyitéka *annak az erkölcsi tekintélynek, amelyet Róma és Berlin Közép-Európában élvez.* Ez a tekintély Olaszország és Németország hatalmának, valamint politikai becsületességének következménye, amely becsületesség viszont *az igazságon* és a *nemzeti jogok elismerésén* nyugszik. A lap kiemeli, hogy gróf *Ciano* külügyminiszter a holnapi értekezleten a *Duce iránymutatásának megfelelően fog eljárni.* A határozatok tartalma tekintetében még nem szabad jóslásokba bocsátkozni, de *a határozatok vezető elve minden bizonnyal az lesz, hogy összeegyeztessék a magyar nép jogos kivánságainak teljes kielégitését Csehország fennmaradásával, amely ország iránt — miután igazságos határai közé szorult —, Olaszország nem táplál többé ellenséges érzelmeket.*

A bécsi értekezlet eredménye tehát csak az lehet, hogy

igazságot szolgáltatnak Magyarországnak anélkül, hogy felboritanák egész Közép-Európa rendjét.

Róma és Berlin együttműködése tehát ezen a téren is biztositani fogja Európa békéjét.

A *Gazetta del Popolo* szerint is a holnapi döntőbiráskodás azt bizonyitja, hogy Olaszország és Németország már a legfőbb mérséklő és szabályozó szerepet játsszák Közép-Európában. Ami a döntőbiróság határozatát illeti, a lap hangoztatja, hogy annak főszempontja *a néprajzi szempont* lesz. A lap kiemeli továbbá *a magyar városok kulturális jelentőségét,* majd hangoztatja, hogy gróf *Ciano* és *Ribbentrop* ezekben a bonyolult kérdésekben teljes szakértelemmel fognak dönteni, *nem pedig hamis térképek alapján, aminőket Benes annak idején Párizsban előterjesztett.* A holnapi döntőbiráskodás a helyzet és a kérdések megfelelően komoly mérlegelése után fog dönteni. Ha maradnak is egyik vagy másik oldalon némi kisebbségek, bizonnyal a legmegfelelőbb határt vonják meg Magyarország és Csehszlovákia között.

A lap egyébként bizonyosra veszi, hogy

gróf Ciano és Ribbentrop szerdán már meg is hozza döntését.

A *Giornale d'Italia* szerint *a döntőbirói tárgyalás szerdán délelőtt 11 órakor kezdődik* és rövid ebédszünet után *délután folytatódik.*

Valószinü, hogy a döntőbirósági határozatot már este közzé is teszik.

A magyar kérdést, amely Mussolini müncheni közbelépése folytán napirendre került, az igazság követelményeinek megfelelően oldják meg. *Az igazságosság alapján ki fogják elégiteni tehát Magyarország jogos kivánságait.* Egy uj és szebb korszakot nyitnak meg, amely mindenki számára csak nyereséget jelent.

Berlin: „A népek önrendelkezési jogának elve Németországnál és Olaszországnál a legjobb kezekben van"

Berlin, nov. 1. (Német Távirati Iroda.) A német lapok vezércikkekben emelik ki a november 2-án Bécsben kezdődő döntőbirósági értekezlet jelentőségét.

A *Berliner Börzenzeitung* többi között a következőket irja: Itt olyan döntésről lesz szó, amelyet a *népek önrendelkezési jogának alapján* hoznak majd meg.

Németország és Olaszország a középeurópai rend és nyugalom biztositóiként találkoznak szerdán Bécsben,

hogy olyan állapotot teremtsenek, amely valamennyi érdekelt fél számára biztositja a békés jövőt, mert számol a természet törvényeivel, az érdekelt emberek akaratával és a népek önrendelkezési jogával. A november 2-i bécsi értekezlet *éppen olyan kézzelfogható és példaadó hozzájárulás lesz a békéhez, mint a müncheni értekezlet.*

A *Völkischer Beobachter* többi között igy ir: Hála a két szomszédos állam belátásának, valamint Berlin és Róma közvetitési készségének, feleslegesnek mutatkozott, hogy Csehszlovákia ujjáalakitásának ebben a maradékkérdésben ismét igénybe vegyék a négy nagyhatalmat.

Németország és Olaszország most ismét bebizonyitja, hogy a népek önrendelkezési jogának elve nála van a legjobb kezekben.

Az esseni *National Zeitung* ezeket irja: A november 2-i miniszteri találkozó — a vitás eset szabályozásán tul — az európai történelemben mint a *tengelypolitika kézzelfogható bizonyitéka* fog szerepelni. A Német Birodalom és a fasiszta Olaszország külügyminiszterei népeik, valamint kormányaik nevében kötelező döntésekkel létrehozott uj renddel pótolják a versaillesi rendszer igazságtalanságát és igy

jóváteszik a párizskörnyéki szerződések hibáit.

Az itélet, amelyet Németország és Olaszország szerdán Bécsben hoz, tárgyilagos lesz, a *népi hovatartozóság alapjára helyezkedik és számot vet mindkét fél érdekeivel. (MTI.)*

Véglegesen rendezték a cseh-lengyel határt

Prága, nov. 1. (Inf.) A lengyel-csehszlovák határ végleges rendezéséről kedden éjszaka részletes hivatalos jelentést adtak ki, amely közli, hogy Sziléziában végleges határvonalnak nyilvánitják a két állam között vont demarkációs határt s *a vitás Sziléz-Ostrava városát továbbra is meghagyják Csehszlovákiának.* Szlovenszkó északi határvidékén kisebb határkiigazitásokat hajtanak végre s azonkivül két határsávot Lengyelországnak engednek át. Ez a két határsáv a következő:

1. *Trencsén megye északi csúcsa, ahol a csaca—zwardoni vasutvonal huzódik.* Ez a vasutvonal teljes egészében Lengyelországhoz kerül, mig Csaca város maga továbbra is szlovák terület marad.

2. *A Magas-Tátra északi része és a Javorina-völgytől nyugatra huzódó terület.* Az uj határvonal a 2503 méteres Tengerszem-csúcstól indul ki, ahonnan keletre huzódik a 2663 méter magas Ferenc József-csúcson keresztül a Javorina-völgyig és azután az egész völgyön végig. A 2634 méteres Lomnici-csúcs szlovák terület marad.

A helyszini határmegjelölést vegyes cseh-lengyel bizottság végzi. Sziléziában a határmegállapitás munkáját november 15-éig kell befejezni, Szlovenszkóban pedig november 30-ig.

A területi rendezés kérdése — a kiadott cseh hivatalos jelentés szerint — a keddi lengyel-cseh jegyzékváltással végleges befejezést nyert.

A Tiso-kormány a szociáldemokrata pártot is betiltja

Pozsony, nov. 1. (Inf.) Szlovák politikai körökben olyan hirek keringenek, hogy a Tiso-kormány a kommunistapárt betiltása után *a szociáldemokrata pártot is betiltja* Szlovenszkó területén. A szlovenszkói szociáldemokrata párt napilapja, a Robotnicske Novini már be is szüntette megjelenését.

Marchandeau francia pénzügyminiszter lemondott

Utóda; Paul Reynaud

Párizs, nov. 1. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* A keddi minisztertanács végeztével este *Marchandeau* pénzügyminiszter lemondott. Helyét *Paul Reynaud* eddigi igazságügyminiszterrel töltötték be, Marchandeau pedig átvette az igazságügyi tárcát.

Ez a csere Daladier miniszterelnök győzelmét jelenti, aki a kamarában tett igérete szerint nem akarta elfogadni a Marchandeau által ajánlott pénzügyi és valutapolitikai kényszerintézkedéseket. Belpolitikai téren ez a változás még határozottabb állásfoglalást jelent Daladier ugynevezett uj irányzata értelmében, amely még nyilvánvalóbbá teszi a kormány szakitását a baloldallal. Marchandeau tervét a szocialisták talán még támogatták volna, mert véleményük szerint a munkásokra háritott terhet ellensulyozta volna a nagytőke megterhelése és a devizaműveletek ellenőrzése. Reynaud csak nagyon óvatosan folyamodhatik a Marchandeau által tervezett intézkedésekhez. *Ezért arra számitanak, hogy a kormány a parlamentben a baloldalon szavazatokat fog veszíteni, de ujabb támogatókat nyer a jobboldalon.*

Marchandeau az igazságügyi tárcát veszi át

Párizs, nov. 1. (Havas.) A minisztertanács délután öt órától félhatig tartott. Utána a belügyminiszter a következő közleményt olvasta fel a sajtó képviselői előtt:

A minisztertanács tegnapi és mai ülésén Marchandeau pénzügyminiszter kifejezte azt a kivánságát, hogy lemond tárcájáról. Daladier miniszterelnök sürgető és baráti hangu kérésére, amelyhez egyhanguan csatlakoztak minisztertársai, Marchandeau elhatározta, hogy továbbra is együttműködik a Daladier-kormánnyal, *még pedig az igazságügyi minisztérium élén, Reynaud Paul helyett, aki a pénzügyi tárcát veszi át.*

Böhm tengernagy lett a német hajóhad parancsnoka

Kiel, nov. 1. (Német Távirati Iroda.) Böhm tengernagy, az északitengeri tengerészeti állomás vezénylő tengernagya, az ezévi őszi beosztásváltozások során november elsején átvette az Északi tengeri tengerészeti állomás parancsnokságát.

Chamberlain nagy beszédben ismertette az angol kormány külpolitikai álláspontját

„A demokratikus és totális államoknak sem kell egymással ellenséges csoporthoz tartozniok“

Anglia nem kivánja gazdaságilag elzárni Németországot Közép- és Dél-Európa országaitól

London, nov. 1. Az alsóház ma fejezte be véglegesen a válság miatt csak egyszer félbeszakitott nyári szünetét. Zsufolásig megteltek a padok képviselőkkel, hogy azok Chamberlain miniszterelnök nagy érdeklődéssel várt nyilatkozatát meghallgassák.

Az interpellációk során *Anstruther-Gray* kérdésére *Hore-Belisha* hadügyminiszter kijelentette, hogy a Brenn-féle gépfegyver gyártása a lehető legnagyobb tömegben folyik. Ha minden erre vonatkozó értesülését nyilvánosságra hozná, bizonyára megszünnék a közönség ezzel kapcsolatos aggodalma.

Geoffrey-Lloyd belügyi államtitkár bejelentette, hogy *a helyi hatóságoknál légvédelmi szolgálatra jelentkezett önkéntesek száma meghaladja az egymilliót.*

Noel Baker és *Fletscher* Csehszlovákiára vonatkozó ujabb tájékoztatást kértek a miniszterelnöktől. *Chamberlain* egyelőre utalt szeptember 28-iki alsóházi nyilatkozatára s kérte a képviselőket, a helyzet ujabb fejleményei tekintetében várják meg kimeritő nyilatkozatát. Noel Bakernek arra a kérdésére, vajjon ugy döntött-e a berlini nemzetközi bizottság, hogy a szudéták földjéről szeptember 20-ika után elszállitott minden ingó tulajdont vissza kell-e adniok a cseheknek és megfelel-e ez a müncheni egyezménynek, a miniszterelnök nem felelt.

Az interpellációk befejezése után

Chamberlain miniszterelnök bejelentette, hogy a kormánynak az a szándéka, hogy *az angol-olasz egyezményt lehetőleg haladéktalanul életbelépteti és julius 11-iki nyilatkozata értelmében a Háznak módot akar nyujtani arra, hogy ezt a kérdést megvitassa,* ezért még ma este határozati javaslatot terjeszt a Ház elé, amelyet a Ház holnap tárgyalhat. A javaslat a következőképpen fog szólni:

„Mondja ki a Ház, hogy örömmel üdvözli a kormánynak azt a szándékát, hogy hatályba lépteti az angol-olasz egyezményt.“

A kormánypárton e szavak hallatára éljenzés tört ki, mig *Gallacher* (kommunista) felkiáltott: „Soha!“

Attlee őrnagy megkérdezte a miniszterelnököt, állitja-e, hogy megvalósultak az angol-olasz egyezmény hatálybalépésének előfeltételei.

Chamberlain: Éppen erről fog a Ház holnap vitatkozni.

Az elnapolási inditvánnyal kapcsolatosan *Attlee* őrnagy, mint a munkáspárti ellenzék vezére, *megnyitotta a külügyi vitát.* Beszédében az Angliát, Franciaországot, a törvényes jogrend és a demokratikus kormányzási rendszer ügyét ért sulyos vereségeket emlegette. *A munkáspárt szerdán ellenezni fogja az angol-olasz egyezmény ratifikálását.*

Attlee őrnagy beszédének befejezése során részletes beszámolót kért a miniszterelnöktől arról, *mit tett a müncheni egyezmény óta az angol és francia kormány Csehszlovákia érdekében.* A szónok ellenzi, hogy Anglia olyan biztositékokat adjon, amelyeknek nem tud érvényt szerezni, vagy hogy a népszövetségi kötelmein kivül álló határozatlan jellegü kötelezettségeket vállaljon. *Hosszasan foglalkozott végül Németország középeurópai és délkeleteurópai gazdasági előretörésével, amely szerinte nemcsak gazdasági, hanem politikai célu.*

Chamberlain beszéde

Chamberlain miniszterelnök a következőkben válaszolt:

— Ha Attlee képviselő ur tényleg azt hiszi, hogy a müncheni egyezmény Anglia, Franciaország és a törvényes jogrend sulyos veresége volt, nagyon sajnálom, hogy ezt nyilvánosan jelentette ki. Nem tekintem a müncheni egyezményt sem a demokrácia, sem a törvényes jogrend vereségének; ellenkezőleg, *a müncheni egyezmény kisérlet volt, amely arra irányult, hogy két demokratikus és két totális hatalom képviselői tanácskozás utján érjék el megegyezéses megoldását annak a problémának, amelynek másik megoldása csak erőszak lehetett.* Az erőszak használata helyett rendes uton hajtották végre az egyezményt. Igaz, hogy ezt sok olyan dolog követte, amelyet egyikünk sem helyeselt, s amelyről mindnyájan kivánjuk, hogy bár csak máskép történt volna. De gondolják meg, képviselő urak, hogy sulyos alternatívák között kellett választani és ha kifogásolják, amint joggal kifogásolhatják az imént megvalósitott megoldást, ne felejtsék el, mi lett volna a másik megoldás és annak hatása Csehszlovákiára. (Helyeslés a kormánypárton.)

Chamberlain miniszterelnök ezután igy folytatta beszédét:

— *Azért vették alapul az 1910. évi népszámlálást, mert 1918-ban nem tartottak népszámlálást s hivatkozás történt arra, hogy 1918 óta tudatosan megváltoztatták a helyzetet azáltal, hogy cseheket telepitettek olyan területekre, amelyeknek többsége 1918-ig német volt.*

— A különböző területek közötti választás, az [illegible]ció kérdése nagy probléma — folytatta —, mert [illegible] körülbelül 580.000 cseh van német területen és [illegible]0 német él cseh területen. Ezt a kérdést a né[illegible]h bizottságra bizták, amely megállapitásait [illegible]ktalanul közölni fogja a nemzetközi bizottság[illegible] menekültek ügyét a legőszintébb rokonszenv[illegible]roljuk fel. Engedélyt adtunk 350 ember ideig[illegible] bebocsátására Csehszlovákiából.

— Midőn 10 millió fontot bocsátottunk a csehszlovák kormány rendelkezésére, közöltük vele, hogy főként arra gondoltunk, hogy az elcsatolt területekről érkező menekültek eltartásáról kell gondoskodnia. A szavatolt kölcsön ügyét, amelyből ezt a 10 millió fontot vissza kell fizetni, annakidején a parlament elé fogjuk terjeszteni. Még nem tudjuk, hajlandó-e a francia kormány ebben a kölcsönügyi ügyletbe velünk együtt részt venni, ennélfogva az ügyet most nem vihetjük tovább.

— Ami a Csehszlovákiának nyujtandó kezességet illeti, még nem vagyok abban a helyzetben, hogy többet mondhassak, mint amennyit *Sir Thomas Inskip* haderőfejlesztési miniszter mondott.

— A helyzet *Sir Thomas Inskip* nyilatkozata óta változatlan maradt és nem tisztázható, amig el nem intézik a csehszlovákiai kisebbségek egész kérdését.

— Mint a Ház bizonyára emlékezni fog rá, *Németország és Olaszország kész a csehszlovákiai kezességhez hozzájárulni a kisebbségi kérdés elintézése után.* Eredeti ajánlatunk az volt, hogy nemzetközi kezességhez csatlakozunk. Most nem adhatok bővebb felvilágositást arról, kik vesznek ebben a kezességben részt. A kérdés végleges elintézése előtt a kezesség feltételeit és a résztvevők neveit a Ház elé fogjuk terjeszteni.

Wedgwood Ben munkáspárti képviselő közbeszólt:

— *A miniszterelnök nem beszélt a magyar határról. Miért szavatoljuk e határt olyan határmegvonás ellen, amelyből mi és a franciák ki vagyunk zárva.*

Neville Chamberlain: A képviselő ur téved.

Sohasem szavatoltuk Csehszlovákia határait mostani alakjukban. Pusztán vétlen támadás ellen nyujtottunk biztositékot. Ez egészen más dolog és nem jelenti azt, mintha részünkről megpecsételtük volna a határok fennállását abban az alakban, amelyben akkor vagy bármikor voltak, hanem pusztán vétlen támadás ellen szavatoltuk ezeket.

Később a miniszterelnök ezt mondta:

Attlee képviselő ur, ugy látszik, helytelennek tartja, hogy tovább csorbitsuk Csehszlovákia területét. A kormány semmiesetre sem helyezkedhetik erre az álláspontra.

A Versaillesben megállapitott határok módositásának vagyunk most szemtanui. Nem tudom, hogy a versaillesi értekezlet résztvevői azt hitték-e, hogy az akkori határok állandóak maradnak. Valószinünek tartom, hogy gondoltak arra, hogy meg kell majd ezeket változtatni. Nem az a kérdés, hogy módositani kell-e a határokat időről-időre, hanem az, hogy a módositás tárgyalás és vita vagy pedig más eszközök utján valósuljon-e meg. *Most folyik a módositás a magyar határ esetében. Mint a Ház tudja, ugy Csehszlovákia, mint Magyarország elfogadta Németország és Olaszország döntőbiráskodását a közöttük lévő határ végleges megállapitására.*

Németország gazdasági terjeszkedése

— Sajnálom, hogy Attlee képviselő ur sötét politikai indokokat gyanit dr. *Funk* német gazdasági miniszter gazdasági tevékenysége mögött. Mi a helyzet Németország és a középeurópai és délkeleteurópai államok közötti viszony tekintetében? *Földrajzilag Németországnak azt az uralkodó helyzetét kell elfoglalnia, amelyet most elfoglal.*

— Nem látok okot arra, hogy gyökeres változásokat várjunk ezen a vidéken. *Ami Angliát illeti, egyáltalában nem kivánjuk Németországot ezektől az országoktól elzárni, sem pedig gazdaságilag bekeriteni.* Igaz, hogy magának Angliának is bizonyos gazdasági érdekei vannak ott, amelyeket természetesen fenn akarunk tartani és ebben a tekintetben számithatunk maguknak ezeknek az országoknak jóindulatára.

— Ne tételezzük fel, hogy szükségképpen gazdasági háborunak kell folyni Németország és Anglia között. Lehet bizonyos verseny, de a multban is a versenyben nőttünk nagyra és nem érdekünk, hogy a világ bármely része szegény maradjon. *Ha a Németország és az emlitett országok közötti kereskedelem révén javul a gazdasági helyzet, ebből mi is ki fogjuk venni részünket.*

Miért fegyverkezik Angolország?

— Ami azt az állitást illeti, hogy *fegyverkezésünk* nem egyeztethető össze a békés szándékkal, nem látom be, miért itélnék meg Anglia szándékát más mértékkel, mint egyéb országokét. A leghatározottabban ismétlem, *nincs támadó szándékunk sem Németországgal, sem bármely más országgal szemben.* Az az egyetlen gondunk, hogy Angliát és a birodalom összekötővonalait biztonságban lássuk és ne legyünk olyan gyengék más országokhoz viszonyitva, hogy diplomáciánk ne az egyenlőség alapján kezdhessen tárgyalásokat más országokkal. Semmi sem áll távolabb szándékainktól, mint uj fegyverkezési verseny.

A müncheni egyezmény, ha kellő és megfelelő módon tovább fejlesztik, az európai béke uj korszakának lehetőségét rejti magában.

Szilárdul el vagyunk tökélve, hogy nem várakozunk tétlenül ülve a béke eljövetelére. Határozott és tevékeny lépésekre van szükségünk ebből a célból. Nem szabad a válság kitörésére várnunk. Mielőtt ez bekövetkeznék, igyekeznünk kell megszilárditani a négy müncheni hatalom közötti jóindulatot és visszaállitani az európai bizalmat a félelem és bizalmatlanság kiküszöbölésével.

— A fegyverkezés megegyezéses korlátozására törekszünk. Az egyoldalu leszerelés senkinek sem használ. Végcélunk a fegyverkezés gyakorlati megszüntetése, ez azonban nagyon távoli cél, amelyet én már nem fogok megpillantani. *Mindamellett nincs ok arra, hogy ne tegyük meg az ut első szakaszát, ha következetes és kitartó politikát követünk. Hozzá kell szoknunk ahhoz a gondolathoz, hogy a demokratikus és a totális államoknak nem kell egymással ellenséges csoportokhoz tartozniok,* hanem, ha ugy akarják, közösen dolgozhatnak nemcsak a felmerült viták elintézésén, de olyan épitő jellegü program megvalósitásán is, amely meg fogja könnyiteni a nemzetközi árucserét és javitani fogja a nemzetközi viszonyt az összesség javára. Ezt néha a csillapitás politikájának nevezik és a kormány ennek a politikának szenteli magát szivvel, lélekkel.

Chamberlain ezzel befejezte beszédét.

„MAGYAR A MAGYARÉRT!“

A polgármester felhivása Budapest közönségéhez — Ünnepség Ipolyságon

Budapest utcáin a következő szövegü, nemzeti szinü kerettel ellátott falragaszok jelentek meg: „Felhivás. Elszakitott és husz év szenvedése után visszatérő testvéreink megsegitésére a Kormányzóné Őfőméltósága legfőbb védnöksége alatt a kormányelnök ur hitvese Budapest székesfőváros területén 1938 november 3-ától november 10-éig gyüjtést rendez. Ennek a gyüjtésnek eredménye legyen bizonyitéka annak, hogy az ezeréves haza fővárosának közönsége nemcsak ünnepelni, hanem áldozatot hozni is tud. Magyart a Magyarért legyen a jelszavunk; fogadjuk a minden lakásban megjelenő gyüjtő hölgyeket magyar szivvel és adakozzunk áldozatos készséggel visszatérő véreink felsegitésére. *Szendy Károly* polgármester. s. k.“

Reformátusok a Felvidék megsegitéséért. Dr. *Enyedy Andor* egyházkerületi lelkész főjegyző, a gyengélkedő *Farkas István* tiszáninneni református püspök helyettese, felhivta az egyházkerület összes lelkészeit és egyházközségi elöljáróit, hogy a „Magyar a magyarért“ mozgalomba minden erejükkel kapcsolódjanak bele. Bocsássanak ki gyüjtőiveket és gyüjtsenek pénzbeli és természetbeni adományokat. — „Abban a bizonyos tudatban vagyok“ — irja dr. *Enyedy Andor* —, hogy a trianoni sors és az abból való felszabadulás révén közelről érintett egyházkerületünk hálás és buzgó odaadással fogja előmozditani az akció sikerét.

A hadirokkantak XIV. kerületi csoportja, Rákóczi Ferenc kurucegyesület és a Nemzeti Munka Központ XIV. kerületi szervezetei „Mindent vissza!“ nagygyülést tartottak a Homeros filmszinházban. A felszólalók követelték a magyarlakta Felvidék visszacsatolását.

November 3-ikán a „Magyar a magyarért“ mozgalom kereskedő napján az ország kereskedői bevételeik 2—5 százalékát ajánlják fel a mozgalom céljaira. A kereskedelmi testületek nagy lelkesedéssel készitik elő a kereskedőnap sikerét. Mindenütt plakátokon hivják fel a közönség figyelmét arra, hogy ezen a napon vásároljanak.

Gyönkön a Keresztény Nőegylet 100 pengőt juttatott a *„Magyar a magyarért“* mozgalomnak. A helybeli gimnázium cserkészcsapata a Gyönki Keresztény Nőegylet által nekik adományozott gyönyörü fehér selyem diszzászlót most elhalt két tanárának emlékére felajánlotta a losonci gimnáziumnak. Mind a két tanár ugyanis losonci születésü volt. A gyönki leányok fehér selyem zászlót ajánlottak fel a kassai leventéknek és elhatározták, hogy mihelyt lehet, a zászlót maguk viszik el.

Szarvason a Thália Kamaraszinház a „Villámfénynél“ cimü darab előadásának jövedelmét a *„Magyar a magyarért“*-mozgalomra ajánlotta fel.

A szarvasi állami polgári leányiskola növendékei nyolc nemzetiszinü zászlót készitettek és ezeket felvidéki polgári iskoláknak küldik el. Készitettek egy kilencedik zászlót is; erre ráhimezik a felvidéki nyolc iskola nevét és azután mint az iskola lobogóját a magyarlakta területek visszacsatolásának örök emlékéül őrzik meg.

A gyöngyösi hentesek a *„Magyar a magyarért“*-mozgalomra 220 kilogramm szalonnát adományoztak.

Átalakitották az iraki kormányt

Bagdad, nov. 1. Hétfőn átalakitották a kormányt. *Sahib Nadjib Al Uzrit,* a külügyminisztérium volt főigazgatóját kinevezték hadügyminiszterré. *Musztafa El Morar al Omari* volt belügyminiszter átvette az igazságügyminisztériumot. *Abbasz Mahda* volt igazságügyminiszter pedig a gazdasági minisztériumot. *Djamil Midfai* miniszterelnök, volt helyettes hadügyminiszter egyidejüleg átveszi a belügyminisztériumot.

Mindszentek napja

Százezrével zarándokolt a főváros közönsége a temetőkbe

A főváros Mindszentek napján virággal és örökmécsesekkel diszitette fel a nemzet nagyjainak a Kerepesi-uti, a farkasréti és a régi budai temetőben lévő sirjait. A Kerepesi-uti temetőben a gyászdrapériákkal boritott Kossuth- és Deák-mauzoleumok előtt hatalmas kandeláberek égtek. Budapest egykori főpolgármestereinek és polgármestereinek örök nyugvóhelyeinél diszruhás hajduk álltak őrséget. A rákoskereszturi temetőben virágdiszbe öltöztették a hősök sirjait és a szomszédban nyugvó német, olasz, osztrák és más nemzetiségü hősi halottak virággal boritott sirjain mécsesek égtek.

Budapest székesfőváros kegyeletes ünnepséget rendezett a hősök temetőjében a hősi emlékoszlopnál. Megjelentek *József* kir. herceg és *Auguszta* kir. hercegasszony, vitéz *Sónyi Hugó,* a honvédség főparancsnoka, *Karafiáth Jenő* titkos tanácsos, főpolgármester, *Zsindely Ferenc* államtitkár, dr. *Salamon Géza* tanácsnok, báró *Lukachich Géza* ny. altábornagy és sok más előkelőség. *Hász István* tábori püspök felszentelte a hősök temetőjének ajándékozott harangot. Magyarország kormányzójának babérkoszoruját vitéz *Sónyi Hugó* gyalogsági tábornok helyezte el s ezután *József* kir. herceg koszoruzta meg az emlékművet. A magyar kormány mezei virágokból összeállitott koszoruját *Zsindely Ferenc* államtitkár, a felsőházét *Agorasztó Tivadar* ny. alispán, a képviselőházét vitéz *Kenyeres János* képviselő, a honvédségét vitéz nagybaconi *Nagy Vilmos* altábornagy, a székesfővárosét dr. *Salamon Géza* tanácsnok, a Vitézi Rendét vitéz *Nemessányi Zoltán* ezredes helyezte el az emlékoszlopon, amelyre koszorut tettek a különböző társadalmi egyesületek küldöttségei is. Az ünnepség világi része után dr. *Hász István* tábori püspök gyászbeszédet tartott, majd gyászzsolozsmát mondott a hősök lelkiüdvéért.

Dr. *Karafiáth Jenő* főpolgármester koszorut helyezett *Sipőcz Jenő* és *Wolff Károly* sirjaira.

A Nemzeti Egység pártjának küldöttsége koszorut helyezett *Kossuth Lajos* sirjára. *Tóth Pál* képviselő fejezte ki a párt hódolatát Kossuth örökkön élő eszméi előtt. A küldöttség ezután *Gömbös Gyula* sirjához vonult, amelyet elboritottak a koszoruk, többek között *Rátz Jenő* honvédelmi miniszter, *Kozma Miklós* v. miniszter és felesége, a honvédség és a honvédvezérkar koszoruja is. A tiszti küldöttség élén vitéz dálnokfalvi *Bartha Károly* táborszernagy, a honvédelmi minisztérium katonai főcsoportjának vezetője helyezte el a koszorut a siron. A NEP küldöttsége végül *Rubinek Gyula* nyugvóhelyét kereste fel.

A Magyar Nemzeti Diákszövetség kedden reggel az egyetemi hősök emlékműve előtt gyászünnepélyt rendezett, amelyen résztvett az egyetemi tanács is dr. *Verebély Tibor* rektor vezetésével. A gyászbeszédet *Szigeti Béla,* a Turul Szövetség országos vezére mondotta. — *A Magyar Aero Szövetség* küldöttsége vitéz *Horthy István* elnök és dr *Ember Sándor* országgyülési képviselő, alelnök vezetésével megkoszoruzta a debreceni repülőszerencsétlenség pilóta- és ujságiró-áldozatainak sirjait. — *A Magyar Képzőművészek Országos Szövetségének* küldöttsége a Kerepesi-temetőben koszorukat helyezett el *Munkácsy Mihálynak, Zala Györgynek* és a szövetség első elnökének, *Déri Bélának* sirjaira.

A főváros közönsége kora reggeltől az esti óráig százezrével zarándokolt ki a temetőkbe.

„A Marslakók érkezésének" utóhangjai

New York, nov. 1. Az illetékes tényezők a „Világok harca" cimü hangjáték riasztó hatása miatt *elrendelték a rádióműsorok ellenőrzését.* A *Columbia-rádiótársaság,* amelynek tulságosan élethű közvetitése óriási pánikot keltett, *sajnálkozását fejezte ki* hallgatói előtt és biztositotta őket arról, hogy *ezentul hasonló rádióriportokat nem fog műsorába iktatni.*

A nemzetiek ujabb győzelme az ebrói harctéren

Barcelonát ismét bombázták

Salamanca, nov. 1. A nemzetiek hivatalos jelentése szerint csapataik, előnyomulásukat folytatva, az ebrói harctéren *elfoglalták a San Marcos hegységet,* a *Caballos-hegység* déli nyulványát. *Sok köztársasági katona elesett.* A foglyok száma *349.*

Barcelonát kedden délelőtt tiz órakor *tiz kétmotoros nemzeti repülőgép bombázta.* Az épületromok alatt kutatnak a halottak után.

Légi ütközetekben a nemzetiek a legutóbbi negyvennyolc óra alatt *hét ellenséges repülőgépet lőttek le.*

Jaffát megszállták az angol csapatok

Általános sztrájk Jeruzsálemben

Jeruzsálem, nov. 1. Az arab üzletek általános sztrájkja előreláthatólag péntekig tart. A közlekedés szüneteltetésének időtartama még bizonytalan.

Az angol katonaság *Haifa és Nablus* környékén *megütközött a felkelőkkel. Több arab elesett. Jaffát megszállták az angol csapatok.* A felkelők itt nem fejtettek ki komolyabb ellenállást. *Haifában* a katonaság *folytatja a házkutatásokat.* A sok letartóztatott arab között, akiket a központi rendőrségre szállitottak, *tizenegy vezető személyiség, ezek között két államügyész is van.*

Egy idegbeteg kazánfütő a Páva-utcában agyonlőtt két rendőrt

Két revolverével az utcára is kilőtt a kapuból, hasbalőtt egy járókelőt és aztán szivenlőtte magát

Kedden este nagy izgalmat keltett a főkapitányság központi ügyeletén és a rendőrfőparancsnokságon a 93. számu ferencvárosi őrszoba jelentése, amely szerint *egy kazánfütő, aki fejlövést kapott a világháboruban, lövöldözni kezdett a Páva-utca 30/A számu házban és a megfékezésére siető rendőrök közül kettőt agyonlőtt.* Segitségül hivták a mentőket, akik három gépkocsin robogtak a ferencvárosi dráma szinhelyére, a Mosonyi-utcai rendőrlaktanyából pedig csapatszállitó gépkocsin egy szakasz rendőr sietett az őrszoba rendőreinek segitségére, hogy fenntartsa a rendet a Páva-utcában.

Eldördül a két pisztoly

A csendes ferencvárosi Páva-utca 30/A számu egyemeletes házában lakott *Hertrich András* 39 éves kazánfütő, aki mint alkalmi munkás a fütőházban dolgozott. Hertrich a világháboruban az olasz fronton küzdött és feleségének elbeszélése szerint *fejlövést kapott a fronton.* A háboru után a legutóbbi időkig is többször kezelték emiatt, mert *sulyos idegbaj tört ki rajta.* Felesége szerint minden ok nélkül féltékenykedett, de más okokból is *gyakran jött rendkivüli indulatba és olyankor félelmetesen viselkedett.*

Kedden este félhét óra lehetett, amikor a lakásban csak *Hertrichné és hatéves Magda nevü leánykája* tartózkodott. A kazánfütő hazaérkezett és csengetni, majd zörgetni kezdett az ajtón. Hertrichné már közeledett az ajtó felé, amikor kivülről orditozni kezdett a férje:

— *Nyisd ki az ajtót, mert betöröm!*

Az asszony még az ajtóig sem juthatott, amikor már *eldördült Hertrich András revolvere. Egymásután kétszer belőtt az ajtón.* Az asszony rémülten visszahuzódott, majd az udvarra nyiló ablakon kiugrott a földszintes lakásból az udvarra. Ugyanebben a pillanatban *recsegés-ropogás hallatszott, a kazánfütő őrjöngve betörte az ajtót és berohant a lakásba.* Az asszonynak ekkor jutott eszébe, hogy *leánykája a lakásban maradt,* azonban már nem mehetett vissza érte, a hátsó lépcsőn felrohant az első emelet egyik lakásába és ott segitségért kiáltozott.

A lakók kirohantak a folyosóra és az udvarra. Ekkor érkezett oda a közelben lakó *Szenkó János* gépkocsivezető, aki pajtása volt Hertrich Andrásnak. A gépkocsivezető be akart menni a lakásba, hogy lecsillapitsa barátját. Közben már rendőrért siettek. Szenkó János a küszöbről látta, hogy *a férfi ujra tölti revolverét.* Utóbb kiderült, hogy *a lakásban is lövöldözött,* a golyók nyomait meg is találták.

A gépkocsivezető látva a helyzetet, *visszafordult és kirohant az utcára, hogy segitségért siessen.* Itt találkozott a kapu előtt *Horváth VI. Pál* és *Rácz II. Mihály rendőrökkel. Horváth revolvert tartott a kezében, Rácz lekapta válláról karabélyát* és igy sietett rendőrtársával a ház udvarára. Itt a lakók feléjük kiáltottak:

— *Vigyázzanak, az ajtóban áll és lövöldöz!*

A két rendőr erre nem az ajtón ment be, hanem az ajtó mellett lévő ablakhoz sietett, onnan akartak benézni, hogy meglássák, hol tartózkodik az őrjöngő férfi. *A következő pillanatban lövés dördült el és Horváth VI. Pál golyótól találva elterült az udvaron. Rácz ebben a pillanatban elugrott az ablak elől, mert látta, hogy már az ablakból lövöldöz a kazánfütő. Menekülni azonban már nem tudott.*

Ujabb két lövés dördült. A golyók eltalálták Ráczot és ő is holtan bukott az udvar kövezetére. Majd ismét két lövés dördült el, Hertrich most az udvaron álló házfelügyelőnére lőtt, de a golyók nem találták, az asszony bemenekült a lakásba. A kazánfütő ekkor kirontott a lakásból és a kapuhoz rohant, amely előtt már nagy tömeg szorongott izgatottan. A kazánfütő, amint meglátta a tömeget, *felemelte revolverét és kilőtt az utcára.* Ujabb lövés dördült, aztán visszarohant a lakásba.

Három halott

A következő percben kirohant az őrszobáról az utcai szolgálatot nem teljesitő őrszobaparancsnok, *Bárándy Mihály* tiszthelyettes pisztollyal és *Katona VII. Sándor* karabéllyal a kezében. A tiszthelyettes és rendőrtársa még nem tudta, hogy a két rendőr, akiknek a segitségére sietnek, már halott. Az összegyült tömeg figyelmeztette a veszélyre a tiszthelyettest, de az meghajolva besurrant az udvarra rendőrtársával együtt. A homályba huzódott *és revolverével kétszer egymásután belőtt Hertrichék nyitott ablakán. A másik rendőr is fölemelte karabélyát és kétszer tüzelt.*

A lövések zaját csend követte. A tüzelést nem viszonozták a lakásból. A tiszthelyettes erre belépett a lakás betört ajtaján. Gyermekhang siránkozott a szoba felől. A hatéves leányka kiáltotta sirva:

— *Itt fekszik apuka . . .*

A két rendőr idegbeteg gyilkosa ott feküdt, véres mellel a konyha padlóján. Golyó járta át a mellét a szive táján.

Ekkor már megérkeztek a mentők is. A mentőorvosok megállapitották, hogy *Hertrich még él,* de elvesztette eszméletét. Hordágyra tették és a mentőkocsiba vitték. Elindultak vele a kórházba, de *Hertrich András utközben meghalt* és igy holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállitották.

Megérkezett csapatszállitó gépkocsin a rendőrszakasz és hátraszoritotta a tömeget. Ekkor kiderült, hogy *egy sebsülje is van* a ferencvárosi drámának: *Bán Andrásné* 48 éves háztartásbeli nő, aki a Tüzoltó-utca 15. számu házban lakik, hazafelé igyekezett és ekkor a tömegbe keveredett. Mikor Hertrich a kapun kilőtt, *egy eltévedt golyó érte, amely a hasába furódott.* A mentők a Fehér Kereszt-kórházba vitték. Állapota *életveszélyes.*

Ugyanekkor megérkezett a főkapitányság központi ügyeletéről a rendőri bizottság, hogy helyszini szemlét tartson. A bizottság vezetőjének intézkedésére *a két fiatal rendőr holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállitották.* Ezután megkezdődött a helyszini szemle.

A rendőri vizsgálat eredménye

Éjfélkor tért vissza a rendőri bizottság a főkapitányságra. A helyszinen kihallgatott tanuk szerint a lakók figyelmeztették a rendőröket, hogy Hertrichnél revolver van és lövöldöz. A kazánfütő felesége sem tudott egyebet mondani, mint hogy a férje minden ok nélkül rögtön belőtt az ajtón. A bizottság megállapitotta, hogy *Hertrichnek két pisztolya volt, egy Steyr és egy belga revolver.* A rendőri bizottság kihallgatta a Fehér Kereszt-kórházban fekvő sulyosan sérült asszonyt, aki azonban csak annyit tudott mondani, hogy *véletlenül keveredett a tömegbe, amint a lakása felé ment.*

A rendőrorvos és a bizottság tagjai megvizsgálták a bonctani intézetben a kazánfütő holttestét. Megállapitották, hogy a golyó kabátján furódott ugyan keresztül, de a seben gyapjufoszlányok látszanak, a lövés tehát közvetlen közelről érte. Ebből arra következtetnek, hogy *nem rendőrfegyver golyója érte, hanem öngyilkos lett.*

Megállapitották, hogy a fiatal rendőrök mindegyike 28 éves, öt éve tagjai a rendőrség őrszemélyzetének és két és fél éve teljesitenek szolgálatot a 93. számu őrszobán. Mindketten háromrozettás, ugynevezett véglegesitett rendőrök.

Japán kormánynyilatkozatban állapitja meg a „sárga Monroe-elvet"

Uj kinai szövetséges kormány alakul Pekingben

Nanking, nov. 1. A pekingi ideiglenes köztársasági kormány öt tagja *repülőgépen ideérkezett, hogy a Kanton és Hankau eleste következtében előállott uj helyzetről tanácskozzék.* A Reuter-iroda szerint *az uj kinai szövetséges kormány fővárosa Peking lesz.*

A japán kormánykörökhöz közelálló *Vosi Sinbun* szerint *szerdán terjesztik a Mikádó elé jóváhagyás végett azt a nagyfontosságu nyilatkozatot,* amely „Kelet-Ázsiát a keletázsiaiak számára" jelszó alatt *leszögezi a sárga Monroe-elvet.* A nyilatkozat *szabatosan körvonalozza az uj Kina felépitésének programját* a régi Kina romjain, amely *„az imperialista nyugati hatalmak gyarmata volt".*

Ujabb meglepetésszerü japán támadás Dél-Kina ellen

Shanghai, nov. 1. A japán haderő ujabb támadást intézett Dél-Kina ellen. Kedden reggel váratlanul *harminckét japán hadihajó jelent meg Fukien déli kinai tartomány legnagyobb kikötője: Futszin előtt,* amely feleuton fekszik Hongkong és Shanghai között. *A partraszállott csapatok rövid néhány óra alatt megszállták az egész partvidéket. A lakosság pánikszerüen menekült, sehol sem mutatkozott ellenállás.* Az állami hivatalok és bankok bezártak, az üzleti élet megszünt.

Futszin alig ötven kilométernyire van *Fukien* tartomány fővárosától: *a 320.000 lakosu Fucsautól.*

A japánok megsemmisitettek egy 50.000 főnyi kinai hadcsoportot

Tokió, nov. 1. Japán csapatok a Vutaisan-hegynél *megsemmisitettek egy megközelitőleg 50.000 embert számláló kinai hadcsoportot,* amely *Csao-Tung-Yang-sen* tábornok vezetése alatt állott.

Hongkong, Shanghai és Nanking — „fertőzött" kikötők

Buenos Aires, nov. 1. Hétfőn rendeletet adtak ki, amely *Hongkongot, Shanghait* és *Nankingot „fertőzött" kikötőnek nyilvánitja.* Az e kikötőkből érkező hajókat *egészségügyi vizsgálatnak* vetik alá.

NAPI HIREK

— Reformációi emlékünnepek. A *budavári evangélikus egyházközség* emlékezésén dr. *Varsányi Mátyás* lelkész imája után *Hegedüs Loránt* ny. miniszter, tb. református főgondnok mondott ünnepi beszédet, amelyben a Bibliáról, mint a reformáció legfőbb mozgatórugójáról elmélkedett. A Biblia legmagasztosabb szava — mondotta — Jézusnak ez a mondása: *„Isten országa tibennetek van.“* Ahová bemenetelt talál a földrehozott szeretet, abban a szivben testet ölt az Isten országa. *Hegedüs Lorántnak* a tanitást vitéz dr. *Mátyásfalvy Erich* köszönte meg. A közönség soraiban jelen volt dr. *Raffay Sándor* bányakerületi püspök is.

A *mátyásföldi* protestánsok reformációi ünnepén dr. *Kováts J. István* budapesti teológiai akadémiai tanár, egyházkerületi főjegyző arról beszélt, hogy a reformáció miképpen formálta át a szellemi és anyagi, nemzeti, kulturális, gazdasági és társadalmi életet világalakitó erővel *Anglia* és az *Egyesült Államok* történetében, az alsóbb rétegek értékeinek feltárásában, a nemzeti nyelv érvényrejuttatásában, a szabadságharcokban.

Az *Országos Luther Szövetség Orosházán* és *Békéscsabán* rendezett nagygyülést dr. *Bencs Zoltán* országos elnök, miniszterelnökségi miniszteri tanácsos, dr. *Lányi Márton* egyházmegyei felügyelő, képviselőházi alelnök, *Szántó Róbert* budapesti lelkész, dr. *Hilscher Zoltán* egyetemi tanár és mások szereplésével.

A *szentetornyai* evangélikus egyházközség november 6-ig ünnepi evangelizációs hetet tart a tanyákon is, *Ruttkay M. Géza* lelkész szolgálatával.

A reformációi ünnep krónikájához tartozik annak feljegyzése, hogy *a magyarországi német evangélikusok* szolgálatában, *Németh Károly* esperes, egyházkerületi főjegyző szerkesztése alatt, *„Wehr und Waffe“* cimmel uj egyházi lap indult meg, amelyet báró dr. *Radvánszky Albert* egyetemes felügyelő, dr. *Kapi Béla*, dr. *Raffay Sándor* és dr. *Kovács Sándor* püspökök is meleg üdvözlősorokkal ajánlottak a hazai németajku evangélikusok figyelmébe.

— James Francis meghalt. Bayonneből jelentik: *James Francis*, a kiváló költő többhónapi betegeskedés után kedden délután 70 éves korában meghalt. A katolikus irányu költő első versgyüjteménye 1894-ben jelent meg. Több regényt is irt.

— öngyilkos lett egy rendőr az őrszobában. Csizmadia Sándor rendőrfőtörzsőrmester a Révész-utca 23. számu házban lévő 51. számu rendőrőrszobában kedden este szolgálati pisztolyával mellbelőtte magát. A golyó megölte. *Csizmadia* az őrszoba kisegitő parancsnoka volt. Tettének okát nem tudják. A vizsgálat megindult.

— Halálozás. *Tóth Lajos*, a *tiszadobi* református egyház ny. lelkipásztora, az alsószabolcs-hajduvidéki református egyházmegye volt főjegyzője és tanácsbirája, 89 éves korában meghalt. Kedden temették el *Tiszadobon* nagy részvét mellett.

Vitéz *Csajka Endréné* szül. *Radácsy Jolán Budakeszin* meghalt. Vasárnap temették el *Sárospatakon*.

Sinka Ferenc községi főjegyző 39 éves korában *Békésszentandráson* meghalt.

— Blücher elmegyógyintézetben van? Rigából jelentik: Ideérkezett hir szerint *Blücher* tábornagy Moszkva közelében van egy elmegyógyintézetben.

— Kiderült egy öngyilkosság rejtélye. Vasárnap éjjel egy 40 évesnek látszó, jól öltözött nő szobát bérelt a Bellevue-szállóban és ott altatószerekkel megmérgezte magát. A mentők az életunt nőt, aki a szállóban *Gábor Endre* jászberényi gyógyszerész feleségének jelentette be magát, a Rókus-kórházba vitték. Ott anélkül, hogy eszméletre tért volna, *meghalt*. A rendőrség megállapitotta, hogy Jászberényben *Gábor Endre nevü gyógyszerész nincs*. Ugyanekkor bejelentés érkezett a rendőrségre, hogy *Gergely Ödön* budapesti ügynök 43 éves idegbeteg felesége eltünt a Sziget-utca 9. számu házban levő lakásáról. Megállapitották, hogy *az eltünt asszony azonos a Rókus-kórházban meghalt öngyilkos nővel*. Megtalálták a bucsulevelét, amelyben idegbajával okolja meg tettét.

— Elfogták egy betörőbanda vezérét. Megirtuk annakidején, hogy a rendőrség elfogta *Jezernik Rudolf* és *Ripperger Ferenc* műszerészeket betörés gyanuja miatt. Hetekig tartó nyomozás és a kihallgatás után a műszerészek beismerték, hogy *negyvenegy betörést követtek el*. Elmondották egyuttal azt is, hogy vezérük, *Nagy Tibor* 31 éves volt banktisztviselő irányitotta munkájukat. Tagadták, hogy hollétéről tudnak. A detektivek kinyomozták, hogy Nagy Tibor álnéven lakik a Gyorskocsi-utca 24. számu házban. Kedden kora reggel meglepték albérleti szobájában és bár tiltakozott az elfogatás ellen, *bekisérték a főkapitányság bünügyi osztályára*. Itt vallatóra fogták. *Beismerte, hogy ő irányitotta a két korábban elfogott betörő betöréseinek és tolvajlásainak sorozatát*. A rendőrség őrizetbe vette.

— Revolverlövés a kávéházban. Kedden hajnalban a Dob-utca és Erzsébet-körut sarkán lévő Meteor-kávéházban revolver dörrent és a golyó *Csillag Ilona* 22 éves artistanő jobblábába furódott. A mentők a Rókus-kórházba vitték. A rendőrség megállapitotta, hogy *egy ittas vendég kezében sült el véletlenül a revolver*.

AZ IDŐJÁRÁS

A Meteorológiai Intézet jelenti november 1-én este: Az óceáni levegő homlokvonala ma estére elérte a Rajna vonalát és ott esőzést okoz.

Hazánk keleti felén ma egész nap tartott az északi szél uralma és az esős idő, söt Debrecen—Békéscsaba vonalán még az esti órákban is esett. Szeged 12, Eger 9 milliméter esőt jelentett este 7 óráig. A nyugati megyékben derült volt az idő és a hőmérséklet ott általában 12—13, keleten a borultság miatt azonban csak 8—9 fokig emelkedett.

Budapesten este 9 órakor a hőmérséklet 9 Celsius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 759 milliméter, gyengén emelkedő irányzatu.

Várható időjárás a következő 24 órára: Élénkülő nyugati, délnyugati szél. A felhőzet átmeneti csökkenése és főleg nyugaton több helyen éjszakai fagy. A nappali hőmérséklet keleten is a 10 fok fölé emelkedik.

Távolabbi kilátások: Nyugat felől szél és eső.

—

Vizállás. Duna: Hofkirchenig, Aschach—Bécs és Dunapentele—Mohács között apad, máshol árad, igen alacsony vizállásu. Bécs —120, Pozsony 11, Komárom 162, Budapest 92, Paks —18, Baja 58, Mohács 78. **Dráva:** Barcs —75, Drávaszabolcs 30, Eszék 36. **Száva:** Bród 202. **Tisza:** Záhonyig és Csongrádnál apad, máshol árad; igen alacsony vizállásu. Tiszabecs —10, Vásárosnamény —48, Tokaj 18, Tiszafüred —10, Szolnok —40, Csenger —116, Szeged —52. **Szamos:** Csenger —18. **Körös:** Körösszakáll —14, Békés —44, Gyoma —18. **Maros:** Makó —10. **Balaton:** Siófok 58. **Velencei tó:** Agárd 21.

— Letartóztattak egy gépkocsivezetőt. Szabó László gépkocsivezető a bolgár katonai attasé A. F. 515 rendszámu gépkocsijával vasárnap nekihajtott az Árpád fejedelem-ut és Cserepes-utca kereszteződésénél *Posch András* lófogatu kocsijának. Az összeütközés következtében a bolgár kocsin ülő *Farkas József cipész és Gyüszü István pincér sulyosan megsérült*. A mentők a Margit-kórházba vitték őket. A rendőri nyomozás szerint Szabó tulságosan gyors hajtása okozta a balesetet. A rendőrség kedden gondatlanságból okozott sulyos testisértés gyanuja miatt *letartóztatta*.

— A vonat elé ugrott, mert összeveszett a mostohaanyjával. Pécsi tudósitónk jelenti: Vilhelm Ferenc kesztyügyári szabász afölött való elkeseredésében, hogy összeveszett a mostohaanyjával, kiment a vasuti pályatestre *s a Pécs felé haladó személyvonat elé vetette magát*. Az utolsó kocsi kerekei a kezét szétroncsolták és a fején sulyosan megsebesitették. A mentők a sebészeti klinikára vitték, ahol balkarját tőből levágták.

SZINHÁZ ÉS ZENE

*** A „Nótás kapitány“ diszelőadása.** A Városi Szinház a jövő hét szombatján, november 12-én diszelőadás keretében hozza szinre *Farkas Imre* nagysikerü operettjét, a *Nótás kapitány*-t. Az előadás megkezdése előtt vitéz *Somogyváry Gyula „Miatyánk“*-ját elmondja *Fáy Béla*, *Turcsányi István „Vitézi dal“*-át pedig *Jávor Pál* szavalja el. Az operett főszerepeiben *Nagy Izabella, Jávor, Szedő Miklós, Kalmár Pál, Feleky Kamill, Kovács Kató* lépnek fel. A rendezőség a bruttójövedelem huszonöt százalékát a „Magyar a magyarért“-mozgalom céljaira ajánlotta fel. Kedvezményes jegyek akciónkban kaphatók.

MOZI

Egy mozgalmas éjszaka

Rádius

A *Szélhámos naplója*, a *Szerelem gyöngyei* kitünő rendezőjének és főszereplőjének, *Sacha Guitry*-nek ez a film a legnagyobb tévedése. Aranyos tévedése, mulatságos tévedése, de akármennyire is el kell ismernünk azt a sok finomságot, izlést, szellemességet, hamisitatlanul francia pikantériát, amelyet ez a film ad, nem mondhatunk róla mást, mint azt, hogy moziszempontból a legnagyobb tévedés. Mindig gyanus az a film, amelynek dialógusai tulságosan szellemesek — a filmen a *mondanivalót* sohasem pótolhatja a *társalgás*, mint a szinpadon. Különösen, ha a másnyelvü közönség egy része ugyis csak kivonatát kaphatja a párbeszédeknek a felirásokban. Hát itt, ebben a „mozgalmas éjszakában“ tényleg le is zajlik néhány remekül mulatságos jelenet, de ami ezt a csekély „mozgalmasságot“ kitölti, végtelen szóáradat, kacagás-csattanókra kihegyezett párbeszéd, amely Párizsban bizonyára robban is, de nálunk legfeljebb csak kattan egyet-egyet, mint az öngyujtó. Azt mondanunk sem kell, hogy a szinészek, élükön Guitry-vel, nagyszerüek, de hiszen azért franciák. Viszont az a

A P. H. OLCSÓ JEGYAKCIÓJA

Ma hét előadás — Csütörtökön szintén Nótás kapitány

Mai műsorunk élén *Verdinek* magasztos *Requiemje* áll. A remek *Légy jó mindhalálig* — *utolsó esti előadása*. A zsufolt házakat vonzó, végig kacagtató *Mindig a nők kezdik*, a vonzóerejéből semmit se vesztett *Ragaszkodom a szerelemhez* mellett az *Andrássy Szinház* slágere, az *Angyalt vettem feleségül* szerepel. Külön szó illeti meg a *Kék rókát*, mely még mindig a legvonzóbb pesti darabok egyike. A *Terézkörúti* nagy sikere és a *Komédia* uj műsora hatodik, illetve hetedik mai előadásunk.

A Városi Szinház e hó 12-én feleleveniti a *Nótás kapitányt*, *Nagy Izabella, Jávor Pál, Szedő Miklós* felléptével. Az előadás 25 százaléka a *Magyar a magyarért* akcióé.

Jövőheti előadás. Városi. Szombat: Nótás kapitány.

*

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

*

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Telefon: 1—122—93—94—95). — Apponyi-tér 5. (Telefon: 1—833—99). — Erzsébet-körut 1. (Telefon: 1—352—96). — József-körut 30. (T. 1—343—71). — Krisztina-körut 133. (T. 1—509—24). — Horthy Miklós-ut 29. (T. 2—695—95). — Margit-körut 8. (Telefon: 1—520—25).

SZINHÁZAK		OPERAHÁZ (3, ½8)	NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	MAGYAR (½4, 8)	BELVÁROSI (4, 8)	KAMARA (4, 8)	ROYAL 4, ½9)	ANDRÁSSY (½4, 8)	VÁROSI (4, 8)
Szerda		**Verdi: Requiem**	—	Francia szobalány	**Légy jó N.**	**Ragaszkodom**	—	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	—
Csütörtök		Tosca B. 4.	**Éljen XII. 3.**	Francia szobal. M.	Légy jó mindh.	**Ragaszkodom**	**Kék róka**	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	**Mama räumt**
Péntek		Walkür C. 4. (½7)	Fekete Mária VI. 4.	Az orvos dil. R.	Ny. főpróba	**Ragaszkodom**	Országut	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	**Mama räumt**
Szombat		Mária Veronika D.5.	**Fekete Mária VII. 4**	Francia szobalány	Démon	Ragaszkodom	**Országut**	**Mindig a nők**	Angyalt vettem	**Ábrahám jazz**
Vasárnap	d. u.	**János vitéz**	Gyurkovics lányok	Francia szobalány	**Légy jó mindh.**	**Ragaszkodom**	Hazajáró lélek	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	Faust (½4)
	este	**Bohémélet**	**Fekete Mária**	Francia szobalány	Démon B.	**Ragaszkodom**	Országut	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	**Vig övegy**

Városi (4, 8). Vas. d. e.: **Ábrahám jazzhangverseny (11). — Pesti (4, 8).** Szombatig: Nincs előadás. — Szombattól: Művészpár. — Vas. d. u.: **A szabad lány. — Terézköruti (5, ¼10).** Naponta: Az ugynevezett szerelem. — Szerda, péntek, vas. este: **akcióban. — Pódium (½5, 9).** Naponta: Elő az okmányokkal! — Péntek: **akcióban — Komédia (½5, ½9).** Naponta: Igy is mehet. — Szerda, csütörtök, péntek: **akcióban.**

SZINHÁZAK MŰSORA

SZERDA, NOVEMBER 2.

Operaház. Verdi: Requiem (Pataky, Báthy A., Budánovits M., Székely) (½8). — **Nemzeti.** Nincs előadás. — **Vig.** Francia szobalány. Deval 3 fv. vigjátéka (Somlay, Tolnay K., Vizváry M., Ráday, Szombathelyi B., Dénes) (8). — **Magyar.** Légy jó mindhalálig. Móricz Zsigmond 9 képes szinmüve (Vaszary P., Bihari, Simor E., Bánhidy, Bacsányi P., Keresztessy M., Földényi, Pataky, Szigeti) (N. bérl.) (8). — **Belvárosi.** Ragaszkodom a szerelemhez. Bókay János 3 fv. vigjátéka (Góth, Tahy A., Sennyei V., Mihályfi, Szilassy, Pálóczy, Vidor F.) (8). — **Kamara.** Nincs előadás. — **Royal.** Mindig a nők kezdik. László Aladár 3 fv. vigjátéka (Dayka M., Peéry P., Kertész, Rátkai, László L., Haraszthy M., Boross) (½9). — **Városi.** Nincs előadás. — **Andrássy.** Angyalt vettem feleségül. Vaszary János, R. Dodgers 3 fv. zenés komédiája (Lázár M., Törzs, Bilicsi, Molnár, Gervay M., Fenyvessy É., Zayzon G., Szakáts) (8). — **Pesti.** Nincs előadás. — **Teréz-köruti.** Az ugynevezett szerelem. Claude Bonnet 5 képes vigjátéka (Szepes L., Gombaszögi E., Puskás, Ladomerszky M., Haraszthy M., Dán E., Fenyő, Primusz, Rácz V.) (¼10). — **Pódium.** Elő az okmányokkal (9). — **Komédia.** Igy is mehet (Salamon és Rott felléptével) (½9).

MOZIK MŰSORA

Átrium Filmszinház, II., Margit-körut 53. Tel. 154—024, 153—034. **Bánatos ucca.** Fősz.: Dita Parlo, Albert Prejean. Amerikai és magyar hiradók. Előadások: ¼6, ½8, ½10; szomb., vas., ünnep ¼4, ¼6, ½8, ½10.

City, V., Vilmos császár-ut 36—38. Tel. 111—140. **Bánatos ucca.** Fősz.: Dita Parlo, Albert Prejean. — **Mesebeli játékbolt** (Rajzfilm). Paramount és magyar hiradó. Előadások ¾6, ¾8, ¾10; szomb. vas. és ünnepnap ¾4-kor is.

Corso, Váci-u. 9. Tel. 18—28—18. Szeleczky Zita, Páger Antal, Kabos: **Beszállásolás** (Nóti és Aszlányi huszárvigjátéka). Hiradók. Szombat, vasár- és ünnepnap: ½4, ½6 ½8, ½10; a többi napon ½6 ½8, ½10.

Décsi, VI., Teréz-körut 28. Tel. 125—952 és 121—343. **Beszállásolás.** Fősz.: Páger, Szeleczky, Rajnay. Amerikai és magyar hiradók. Előadások: 6, 8, 10; szomb., vas., ünnep 4, 6, 8, 10.

Fórum Filmszinház, Kossuth Lajos-u. 18. Tel. 189—543, 189—107. 4-ik hétre prolongálva! **Robin Hood kalandjai.** Fősz.: Errol Flyn és Olivia de Havilland. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szombat, vasárnap és ünnepnap ½4, ½6, ¾8, 10.

Kamara mozgó, Dohány-u. 42. T. 1—440—27 és 1—359—67. **Bánatos ucca** (Dita Parlo, Albert Prejean, Inkijinoff). Hiradók. Előadások: 6, 8, 10; szombat, vasár- és ünnepnap 4, 6, 8, 10.

Palace, VII., Erzsébet-körut 8. Tel. 136—523. **Nyugat leánya.** Fősz.: Jeanette Mac Donald és Eddie Nelson. Paramount és magyar hiradó. Naponta: 11, 2, ½5, 7, ½10. Az első kettő mérsékelt.

Rádius Filmszinház, VI., Nagymező-u. 22—24. Tel. 122—098, 129—250. **Egy mozgalmas éjszaka** (Desiré). Fősz.: Sacha Guitry. Amerikai és magyar hiradók. Előadások: ¾6, ¾8, ¾10; szomb., vas., ünnep: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. — Vas. d. e. 11-kor matiné félhelyárakkal: **Zendai fogoly.**

Royal Apolló. Tel. 141—902, 342—946. **Katja** (Kék demon). Fősz.: Danielle Darrieux. Amerikai és magyar hiradók. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szomb., vas., ünnep: 4, 6, 8, 10. — Vasárnap d. e. 11-kor matiné félhelyárakkal: **Halálfejes lobogó.**

Savoy, Üllői-ut 2. Tel. 146—040. **Mégis ártatlan** (Danielle Darrieux). — **Le a kalappal!** (Szines trükk). Vas. d. e. ½11-kor: Matiné. Előadások: ½4, ½6, ½8, ½10; vas. ½2-kor is. Az első előadás félhelyárakkal.

Scala Filmszinház, Teréz-krt. 60. T. 114—411. **Férjfogás** (Loretta Young). Trükkfilmek, hiradók. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szom., v., ü.: 3-kor is. V. d. e. 11: **100 férfi 1 kislány.**

Uránia Filmszinház, VIII., Rákóczi-ut 21. Tel. 146—045. Prolongálva! **Hol voltál az éjszaka?** (Gusti Huber, Willy Fritsch). — **Táncoló ifjuság** (kisérőműsor). Magyar és Fox világhiradók. Előadások: 5, ¼8, ½10; szombat, vasár- és ünnep ¾3, 5, ¼8, ½10. Vasárnap d. e. 11-kor: Dr. Rády Elemér hirlapiró előadása: **„15 év a megszállott Felvidéken“.**

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Borcsa Amerikában. Kisérő müsor (½4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** Asszony a válaszuton. Kisérő müsor (½4, ½6, ½8, ½10). **Astra.** Szentpétervári éjszakák (¼4 ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Borcsa Amerikában (4, 6, 8, 10). **Budai Apolló.** Borcsa Amerikában. Aggteleki cseppkőbarlang (½4, ½6, ½8, ½10). **Capitol.** Vágyak (Danielle Darrieux). Hiradó (½4 ½6, ½8, ½10). **Elit.** Szerelmi vihar (Charles Boyer) (4, 6, 8, 10). **Józsefvárosi.** Borcsa Amerikában. Hazug egér. Hiradó (½4, ½6, ½8, ½10). **Kultur.** Szentpétervári éjszakák. Fényes kisérő müsor (5, ¼8, ½10). **Lloyd.** Mégis ártatlan (Naponta: 4, 6, 8, 10). **Nyugat.** A táncoló angyal. Buster, a vitaminkirály (½5, 7, ½10). **Odeon.** A táncoló angyal. Barátaink, az állatok (¼5, ¾7, ½10). **Orient.** Papucshős. Szines miniátür attrakciók ¼5, ¾7, ¼10). **Otthon.** Uj audioscop. Stan és Pan: Ujjé, a hegyekben nagyszerü (¼4, ¼6, ¼8 ¼10). **Rialtó.** Ujjé, a hegyekben nagyszerü. Audioscop (½11, ½1, ¾3, 5, ¼8, ½10). **Simplon.** Mégis ártatlan (Danielle Darrieux) (½4, ½6, ½8, ½10). **Studió.** Mégis ártatlan (Darrieux) (Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10. V. az első 2, hétk. az első 3 előadás félhelyárakkal. **Tiszti Kaszinó zártkörü filmszinháza.** Nov. 2-án: Moziszünet. 3-án: Mi történt a paradicsomban (½5 ¾7, 9). **Tivoli.** A táncoló angyal. Barátaink, az állatok (¼5, 7, ½10). **Turán.** Borcsa Amerikában (Dayka, Mály). Csirketolvajok (4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MŰSORA

Budapest I. szerdai műsora. 7 Hirek. **9.40** Hirek. **10** Egyházi ének és szentbeszéd. **12** Harangszó, Himnusz, időjárás, utána zenekari hangv. Közben **12.30** Hirek és **1.15** Időjelzés, időjárás, vizállás. **2.35** Hirek. **2.50** Műsorok. **3** Árak. **4.15** Diákfélóra. **4.45** Időjelzés, időjárás, hirek. **5** Előadás. **5.30** Orgona. **6** Előadás. **6.30** Szalonzene. **7** Imrédy Béláné felhivása, majd Hirek. **7.10** Hirek szlovák és ruszin nyelven. **7.25** Az év halottai. **7.40** Hubay emlékhangverseny. — Szünetben, kb.: **8.50** Hirek. Utána kb.: **9.45** Időjárás. **9.50** Lemezek, közben **10.30** Hirek német és olasz nyelven. **11** Hirek angol és francia nyelven. Utána Himnusz. **12.05** Hirek.

Budapest II. **6** Szalonzene. **6.30** Olasz lecke. **8** Hirek. **8.25** Előadás.

mese, hogy egy inas kénytelen otthagyni a helyét, mert beleszeret az urnőjébe — ez, ha akarjuk, lehet pompás vigjátéki téma szinpadra, de filmnek kissé sovány. Franciául beszélő moziközönségünknek azonban jóizü „dessert" lehet ez a film — „dessert", előétel és pecsenye nélkül. (—y)

* **Zarah Leander birtokot vásárolt.** Stockholmból jelentik: *Zarah Leander*, a német filmek révén világhirüvé vált svéd szinművésznő birtokot vásárolt hazájában. Egy ősi lovagi birtokot vett meg Samsvik közelében és a vásárlásra főleg az késztette, hogy a birtokhoz tartozó régi kastély tele van műkincsekkel. A samsviki birtok különben báró *Nil Gyllenstierna*-é volt és nagy erdőség közepén fekszik a tengerpart közelében.

SPORT

A keddi labdarugómérkőzések eredménye

Az Ujpest tizenegygólos győzelemmel az első helyet foglalta el

A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójának győztesei közül kedden csak hárman tudták megismételni vasárnapi győzelmüket. *Három napon belül az élre törő Ujpesten kivül a Ferencváros és a Szolnok szerezte meg a kettős mérkőzésnek mind a négy pontját.*

Az *Ujpest* a vasárnapi nyolc gól után valóságos góllövési ünnepélyt rendezett, tizenegy góllal, amely közül *Zsengellér hatot lőtt.* A *Ferencváros* igen nehéz küzdelem után győzött a Hungáriától vasárnap pontot szerzett Szeged ellen. *A vidéki együttes kétszer is megszerezte a vezetést*, végül azonban mégis érvényesült a zöldfehérek nagyobb állóképessége és a Ferencváros minimális győzelmet aratott.

Szolnok, amely vasárnap otthon győzött a Bocskai ellen, kedden a Phöbus-pályán igazolta kitünő képességeit és a Phöbus védelmét eredményesen leküzdötte. A Szolnok ezzel a sereghajtók csoportjából a középcsoportba tört előre.

A Kispest Budafokon döntetlenül játszott. Meglepetésszámba megy a Taxi kiadós győzelme az Elektromos ellen.

Az FTC-pályára előmérkőzésnek kitüzött *Hungária—Nemzeti mérkőzés elmaradt;* a Nemzeti játékosainak egy része nem tudott a szolgálatból szabadulni és megfelelő tartalék hiányában nem tudott csapatot kiállitani.

Nemzeti bajnokság: Ujpest—Salgótarján 11 : 0 (6 : 0). Zsengellér 6, Vincze és Kállai 2—2, Kocsis 1 gólt lőtt. — Ferencváros—Szeged 3 : 2 (1 : 1). Nagy góljára dr. Sárosi, Harangozóéra Toldi válaszolt. A győztes gólt Jakab lőtte. — Taxi—Elektromos 5 : 1 (1 : 0). Kiszely 2, Takács II., Váradi és Berecz, ill. Pázmándi volt a góllövő. — Szolnok—Phöbus 2 : 1 (1 : 1). Tóth révén Phöbus jutott vezetéshez, de Szolnok Kolláth góljaival válaszolt. — Kispest—Budafok 0 : 0.

Rövid hirek a sport minden ágából

A bécsi labdarugásban vasárnap a következő eredmények voltak: Admira—Sportklub 0 : 0, Austria—Vienna 2 : 2, Austro Fiat—Steyr 9 : 2, Wacker—Grác 4 : 2, Rapid—Bécsujhely 2 : 0.

A felvidéki MLSz Pozsonyban megszüntette működését és a bécsi döntés után a budapesti MLSz kötelékébe lép.

A Magyar Vivó Szövetség ugy rendelkezett, hogy az egyesületek kötelesek november 4-ig bejelenteni, **hogy** milyen vivóversenyek rendezését vállalják a szövetség versenynaptárában tervezett versenyek közül.

LÓVERSENY

A Pestvidéki Versenyegylet első versenynapja

Vitéz Czánth főhadnagy pompás lovaglása *Carmen* nyergében sokáig emlékezetes marad. Az ötéves Majorkancát bravuros lovaglással vezette a *Hadseregi síkversenyben* győzelemre. A gátversenyben a favorit **Faun** már az *1939. évi Rákosi-dij* javára futott! Ezért lett csak harmadik. *Kolonics Andor* két versenyt nyert.

Első nap. November 1. I. Akadályverseny hendikep. (3200 m.). 1. Szél (Szovátai), 2. Tekergő (Szabó L. III.). F. m.: Bánom is én (III-ik), Gyöngyvér (IV-ik), Regős II. (elb.). Félh., 4 h., 2 és félh. Tot.: 10:41, 20, 20, befutó 114. — **II. Hadseregi sikverseny hendikep.** (1000 m.). 1. **Carmen** (v. Czánth hd.), 2. Maros (Máchánszky hd.). F. m.: Bakter (III-ik), Vihar (IV-ik), Simpang, Vesta. 2 h., fejh., ötnegyedh. Tot.: 10:57, 16, 13, befutó 137. — III. Gátverseny. (2800 m.). 1. **Medici** (Horák), 2. Idler (Stecák). F. m.: Faun (III-ik), Signorina (IV-ik), Hadrian, Drusza. Ötnegyedh., 2 és egynegyedh., 3 h. Tot.: 10:74, 18, 19, befutó 267. — **IV. Katonai- és urlovas-lovak hendikepje.** (1600 m.). 1. **Futó bolond** (Kolonics), 2. Bokréta (Alt). 3. League of Nations (Kajári). F. m.: Adisababa (IV-ik), Limanova (V-ik), Gyergyó II., Dugó-Dani, Csatártó (állva maradt). Félh., nyakh., háromnegyedh. Tot.: 10:67, 17, 13, 16, befutó 212. — **V. Nyeretlen kétévesek versenye.** (1000 m.). 1. **Blaas** (Pfendler), 2. Mester (Máté), 3. Bajusz (Horváth K. II.). F. m.: Vásárfia (IV-ik), Libia (V-ik). Goszpodár, Royales, Találka (megkésett). Nyakh., fejh., 3 h. Tot.: 10:14, 12, 16, 13, befutó 70. A győztest 1800 pengőért megvette gróf Pejacsevich Albert. — **VI. Welter-hendikep.** (1850 m.). 1. **Padisah** (Kajári), 2. Pandora (Esch T.), 3. Ohaj (Pfendler). F. m.: Mindenes (IV-ik), Laguna (V-ik), Fruit-Stall, Bomba, Kibocsátó. Ötnegyedh., nyakh., fejh. Tot.: 10:38, 17, 16, 22, befutó 115. — **VII. Hendikep.** (1100 m.). 1. **Ave Caesar** (Kolonics), 2. Kékes II. (Schwadlenka), 3. Tisane (Alt). F. m.: Hedie (IV-ik), Hindu (V-ik), Rojtos, Rohanj, Argument, Brezova, Baka, Arra való, Trude, Szelim Pasa. 3 h., 1 h., ötnegyedh. Tot.: 10:45, 16, 23, 14, befutók: 372 és 65.

KÖZGAZDASÁG

Élénk elsejei forgalom

Ujabb káposztatömeg a piacon.

Kedden a tömegcikk ismét a fejeskáposzta volt. A savanyitók kevés árut vásároltak, mire az elraktározásra alkalmas kemény áruért 3.50—4.50, az egyéb minőségekért 1.80—3 pengőt lehetett elérni mázsánként, az áru egy része megmaradt. A dunántuli népélelmezési Ellaburgonya 6.20—6.50, a szabolcsi őszi rózsa 6.50—7.20, a Gülbaba 7.20—7.80, a nyári rózsa 7.80—8.50 pengő. A makói és a győri gyökérzöldség ára 13 pengőig mérséklődött. A vöröshagyma termelői árának ujabb megállapitására a makói áru 1 pengővel drágult mázsánként. Keresett cikk a sütőtök, amelyért a gazdák 5—6.50 pengőt kaptak mázsánként. Az enyhe időre a zöldbab ára 5—8 fillérrel mérséklődött, a zöldborsó 20 fillérig szilárdult. A vastaglevelü paraj és a mezei sóska ára minőség szerint 10—18 fillér volt. A gyümölcspiacon a fekete szőlőt nehezen lehetett elhelyezni, a kései jóminőségü borszőlő nagy kereslet mellett szilárdult, a csemegeszőlő szintén drága, gyengén fogyott. A dió ára 100—125 fillérig szilárdult.

Konyhakertészeti tömegcikkek. Gyökérzöldség vágva 10—13, zöldjével mérve 7—10, vegyes zöldség 8—11.50, kelkáposzta 4—8 P, Főzeléktök 5—8, sütőtök 6—8, fekete retek 5—9, zöldpaprika 12—38, paradicsompaprika 22—40, paradicsom 12—20, zöldborsó 20—40, zöldbab 16—30, kifejteni való 16—28, tisztitott paraj 10—18, sóska 12—18 P.

Hagymapiac. Makói vöröshagyma 10—11, más vidéki makói faju 8—9.50, zittaui és erfurti faju 9—10.50 P. Makói fokhagyma 16—20, más vidéki 8—15 P.

Gyümölcspiac. Alma: nemes faj 60—110, közönséges válogatott és kevert 20—48 P. Fajkörte 60—120, közönséges 40—50 P. Birsalma 20—45 P. Szilva 45—55 P. Csemegeszőlő 60—90, fekete 24—30, közönséges 30—45, dió 100—125 fillér kg.

Tojáspiac. Friss ládaáru 156—158, friss kosáráru 159—160, friss lámpázott tojás 160—162, friss apró tojás 148—152, főzőtojás 146—150.

Baromfipiac. Élő baromfi: tyuk 1 drb. 280—400, sulyra 125—135 fill. kg. Csirke, rántani való 1 drb. 120—250, sulyra 145—160 fill. kg. Csirke sütni való 1 drb. 130—200, sulyra 140—145 fill. kg. Hizott ruca 130—135, hizott lud 130—135, hizott pulyka 100—120 fill. kg. Sovány ruca 1 drb. 180—250, sovány lud 1 drb. 200—280 fill.

Külföldi tőzsdék

Délamerikai terménytőzsdék forgalma ünnep miatt szünetelt.

Newyorki gyapottőzsdezárlat. Északamerikai fully midling loko 9.01 (előző nap 9.01) nov. 8.57 (8.59), dec. 8.54—8.55 (8.56), jan. 8.43 (8.45), febr. 8.42 (8.44), márc. 8.41 (8.43), ápr. 8.31 (8.33), máj. 8.22 (8.24) jun. 8.15 (8.17), jul. 8.09—8.10 (8.10), aug. 7.99 (7.98), szept. 7.88 (7.86), okt. 7.77 (7.75—7.76) cent per libra. Az irányzat tartott volt.

Chicagói sertés- és zsirpiac. Sertészsir irányzata lanyhuló. Dec. 7.10 (előző nap 7.25), jan. 7.20 (7.35), márc. 7.67 (7.75), máj. —.—, élő sertés könnyü —.—, nehéz —.— cent per libra.

Chicagói terménytőzsdezárlat. (Zárjelben előző zárlat). Buza dec. 63½—63⅝ (64¾), máj. 65¾—65⅝ (66⅝—66¾), jul. 65⅝—65½ (66⅜—66½), tengeri dec. 44¾ (45), máj. 48¼ (48⅜), jul. 49⅜ (49½), zab dec. 25 (25¼), máj. 26⅛ (26¼), jul. 25½ (25½), rozs dec. 41⅜ (42⅜), máj. 43⅜ (44¼), jul. 44¾ (44¾) cent per bushel.

Londoni fémtőzsdezárlat. Réz, ón, horgany tartott, ólom alig tartott, ezüst nyomott. Vörösréz standard 46—46⅛, 3 hónapra 46¼—46 5/16, lesz. árf. 46, elektrolyt 52—52¾, best. sel. 51½—52¾, ón standard 212½—212¾, 3 hónapra 213¼—213½, lesz. árf. 212½, straits 218¾, ólom külföldi prompt 16 1/16—16⅛, 3 hónapra 16¼—16 5/16, lesz. árf. 16⅛, horgany prompt 14 13/16—14⅞, 3 hónapra 15 1/16—15⅛, lesz. árf. 14⅞, ezüst prompt 21⅛—21⅜, 3 hónapra 20⅝—20⅞, lesz. árf. 21¼.

A szerkesztésért felelős:
Dr. LÉGRÁDY OTTÓ főszerkesztő.

DOKTOR JORDÁN

REGÉNY

IRTA M. KATONA ILONA (59)

— Sajnálom, nagyságos asszony, de ezért az összegért nem állhatok rendelkezésére!

A hang ismerős volt, de nem hittem a füleimnek. Egy lépést tettem előre, hogy benézhessek az irodaféle szobába az üvegfal mögött.

Csak egy magas, fénylő csizmás tisztet láttam, amint lehajol valakihez, aki az asztal mellett ül. Mingyárt aztán nagy kacagás közben két likőrös pohárba tölt és az egyiket felkapva, odaszól a hölgynek, akiből semmit se láttam, csak élénkszinü selyemruhájának egy darabját és gömbölyü fehér karját a sok csörgő-zörgő karkötővel, amint a másik pohár felé nyul.

— Allons madame! A votre beautée! — nevetett a tiszt és magasra emelte a likőrös poharat.

— Na, most már elég, elvégre üzletet is kell kötnöm, — nevetett az előbbi női hang és a selyemruhás felemelkedett a helyéről, hogy kilépjen. Ekkor ismertem fel Mari nővéremet.

Haja rézvörösre volt festve, arca egészen uj módon kozmetikázva Bámulva néztem megváltozott formájában. Mellettem a két asszony csendesen beszélt egymáshoz.

— A szép Robicsekné, aki most vált el az urától, — mondta az egyik.

— Nem vált még el, csak válóban vannak. Ezt az üzletet rendezte be neki ez a tiszt. Rengeteget keres, azt mondják. Tele van ékszerrel.

Megfordultam és nesztelenül kiléptem az ajtón, nem akartam a testvéremmel találkozni.

Otthon uj és szomoru meglepetés várt ujra. Hontiné levele, amelyben ura halálhirét jelenti és és sürgősen hiv, hogy menjek Pestre. Át kell vennem a rámbizott munkát, amit Honti professzor végrendeletileg rám bizott.

Még azon az estén válaszoltam, hogy egy hét leforgása alatt visszatérek a fővárosba.

Amikor egy hét mulva elindultam, már tudtam, hogy párnapos házasságomnak élő emlékét viszem magammal. Őrült öröm fogott el, ha rágondoltam, hogy anya leszek. Valaki készül a földre, akit máris szeretek, mikor életének zsenge bimbója még csak álomszerü ködben él a testem titkos rejtekében.

Addig pedig, amig megérkezik, dolgozni fogok, talán sikerül eleget tennem a rámbizott feladatnak, befejezhetem a munkát, amit nagyszerü mesterem rám bizott.

Budapestre érkezve, azonnal Hontiékhoz siettem. A régi szeretettel várt, de ugy meg volt változva, hogy alig ismertem rá. Ugyanabban a lakásban élt most is, ahol együtt töltöttünk annyi aggodalmas és szomoru pillanatot. Fekete gyászruhája sápadtabbá és légiesebbé tette.

Most valami titokzatosság volt a tekintetében. Izgatottan mondta el, hogy minden készen van, engem vár és foglaljam el a helyemet gyorsan.

— Megigértem Fritznek, — hajolt hozzám, — hogy te mindent ugy teszel, ahogy ő akarja. Minden rendelkezésedre áll, egyedül az fontos, hogy Fritz meg legyen elégedve.

Semmi más nem érdekelte, csak a nagy munka, a Fritz munkája. Tőlem semmit se kérdezett, csak az uráról beszélt sokat, félrehajtott fejjel, kis mosollyal az ajkán követte mozdulataimat.

Azonnal elfoglaltam klinikai beosztásom helyét, átvettem Honti Frigyes hagyatékát, a nagybecsü jegyzeteket és megkezdődött napjaim pontos munkabeosztása. Makai professzort levélben kerestem meg, Svájcban dolgozott ugyan, de Hontival a legutolsó időkig állandó összeköttetésben állott és kisérleteiket gyakran megtárgyalták együtt. Nekem is sok mindent kellett vele megbeszélnem, mert jegyzeteim alapján valószinünek látszott, hogy egy ideig vele kell dolgoznom. Makai hamarosan válaszolt és igen kivánatosnak tartotta, hogy hozzáutazzam a folytatandó kisérletek miatt. Felettes hatóságomnál kieszközölte, hogy egy évet külföldön tartózkodhassak és ez idő alatt vele közösen munkálkodjak.

Ujesztendő után utaztam el és egy egész év mulva, a következő karácsony előtt tértem vissza Budapestre.

Májusban teljesedett ki az életem a rózsaszinü csöppség jöttével, akire vártam és tökéletes anyai szeretettel öleltem a szivemre. Sohase képzelt öröm nyilallott át rajtam, boldog büszkeség és teljes megelégedés.

Erzsébetnek kereszteltem. Ugy akartam, hogy az ő kis élete az enyémnek megujhodása legyen. Ragyogó célt láttam magam előtt és az orvos, meg az anya vizsgáló, féltő tekintetével lestem naponta a sötét szemecskék nyilását.

Svájcban nagy tisztelet és megbecsülés vett körül, anyává létem ezt csak megerősitette. Sok jóbarátom volt már és nehezen esett a bucsu, amikor el kellett jönnöm.

Fiatal gyermekápolónőt vettem kislányom mellé és vele tettem meg az utat hazafelé Féléves aranyos csöppség volt már Erzsike baba, amikor beléptem vele a Honti házba.

Vilma repesve várt. Valahogy ugy képzelte, hogy az ura küldött vissza hozzá és megható volt, hogy virággal ékesitette fel a szobámat. Csodálkozásra kerekedett szemmel nézett az alvó gyermekre, akit gondozója mögöttem hozott. Derüs lett az arca és ezer kérdés ült az ajkán, láttam. Nem is vártam meg a szavát, megelőztem a felelettel.

— A kislányom. Erzsikének hivják, ott született Svájcban. Most már van az életemnek más öröme is, mint a munkám, a munkámnak meg százszorosan tudok örülni igy, ezzel a boldogsággal az életemben.

(Folytatjuk.)

VEGYES

× **Különös repülőkalandok.** A levegő ma már sokkal forgalmasabb közlekedési terület, mint néhány évtizeddel ezelőtt a tengerek voltak. Ott is történnek sulyos és enyhébb szerencsétlenségek, balesetek, de akadnak szerencsés kimenetelü kalandok is és sok veszélyes helyzetet megment a lélekjelenlét. *Ulrick Albert* amerikai pilóta gépe éppen műrepülés közben mondta fel a levegőben a szolgálatot. Ulrick kénytelen volt ejtőernyővel leugrani. Amennyire tőle tellett, igyekezett az ejtőernyőt kormányozni, mégis egy háztetőre került. De ott sem tudott megállapodni, hanem az összecsuklott nehéz ernyő lerántotta és egy nyitott ablakon át besodorta a Whitemore-család hálószobájába. Az egyik ablaküveg eközben betört és a pilóta néhány jelentéktelen karcolással pontosan az ágyba esett. Már valamivel komolyabban végződött *Nieninen* finn mérnökhadnagy repülőbalesete. A két eset között sok a hasonlóság. Nieninen gépe is műrepülés közben romlott el és zuhanni kezdett, éppen egy város fölött. Nehogy a gép az utcán a járókelőkben nagyobb kárt tegyen, a hadnagy szándékosan egy közeli háztetőnek vezette a gépet, hogy igy a zuhanás erejét fékezze. Szándéka sikerült, a repülőgép a háztetőre esett és összetört. Nieninent komoly sérülésekkel megmentették, még pedig a testvérei, mert a hadnagy történetesen éppen szüleinek házára esett. Egy fiatal angol lord nemrégiben Németországban járt magavezette repülőgépével. Hirtelen elromlott a gépe, nem volt ideje habozni, leszállt a gépkocsiutra. Ott egy közeli benzinkut alkalmazottjával hamarosan kijavitotta a hibát, az autóutról nyomban felszállt és tovább repült. Nagyszerü idegei lehetnek annak a fiatal angol pilótának is, aki legutóbb motorhiba folytán szintén leugrott gépéről és ejtőernyőjével együtt ép bőrrel egy telefonpóznán akadt fenn. Onnan már könnyen lemászott és egy közeli városba indult. A mozi műsordarabja annyira érdekelte, hogy elfelejtette, hová indult. *Megváltotta a jegyet és beült az előadásra.* Közben a repülőtéren már nagy volt az izgalom, keresni kezdték és meg is találták az összetört repülőgépet — üresen. A pilóta pedig csak másfél óra mulva, a mozielőadás befejezése után került elő. Egy Dél-Afrikában közlekedő utasgép esete szinte hajmeresztő. A repülőgép hirtelen zivatarba került. Egyszerre csak villám sujtotta. A villám végigszaladt a gépen, de szerencsére nem gyujtotta föl, csak sulyos rongálásokat okozott. A rádiókészüléket elpusztitotta, a három légcsavar pedig részben elszenesedett. Mivel az utasok közül senki sem sérült meg és minden rendesen működött, a pilóta elhatározta, hogy nem száll le, hanem megszenesedett légcsavarjaival folytatja az utat a legközelebbi repülőtérig. A terv sikerült és senkinek egyetlen hajaszála sem görbült meg, mert szerencsére a légcsavarok nem porladtak szét, hanem elvégezték munkájukat.

× **Irógép-grafológia.** Az irógép növekvő elterjedtsége világszerte egyre többet árt a grafológusoknak, sőt a jósoknak is, tekintve, hogy ez utóbbiak nemcsak tenyérből mondanak jövendőt, hanem az egyének irását is megvizsgálják kijelentéseik csalhatatlanabbá tételére. Most azonban grafológusok és jövendőmondók egyaránt fellélegezhetnek egy párizsi hirre: egy bizonyos *Louis Martin* ur — foglalkozására nézve pszichológus — fölfedezte, hogy a *gépirás* is elárulja annak a szerencsétlen halandónak jellembeli adottságait, aki gyanutlanul bizza gondolatait, vagy üzleti rendelkezéseit a kattogó billentyűkre. A francia lélekbúvár az uj „jellemisme" alapelveiként hét sajátosságot különböztet meg. És pedig:

1. Ha valaki gépelt levelein túlszéles bekezdéseket hagy, ez nagyfoku érzékenységet bizonyit.

2. A kicsinyes, zsugori ember egyáltalán nem hagy „margót" s a gépelt sorokat is a legszükebbre szoritja.

3. Aki a megszólitás után vesszőt tesz, szabályos „margót" és egy sornak megfelelő hézagot használ, az rendszerető, pontos és értelmes.

4. Akinél a leütött betük nem túlerősek s a gépelés mégis hibátlan, az gyors, munkaszerető és szeret dolgozni.

5. A visszatérő „ráütések" (egyik betü fedi a másikat) idegességre, kapkodásra vallanak.

6. Az egyenetlen gépelés (némelyik szó leütése erősebb, vagy gyöngébb), amely mégis elkerüli a hibákat, annak a jele, hogy az illető „egyéniség".

7. A nagybetük a sorból felszaladva, csak félig látszanak, sok a törlés, a szavak közé idegen betük ékelődnek: a megfigyelt alany lelkivilága kiforratlan, zavaros, ösztöne elhomályositja értelmét.

× **A „Zöldszalagosok Klubja".** Párizsból jelentik: A „Club des Lisérés Verts" a legkülönösebb francia egyesületek közé tartozik. Tizenöt évvel ezelőtt alapitotta *Fontaine-Bauger*, a neves köziró. Célja: segitségére sietni mindazoknak, akik összeköttetések és ismerősök nélkül állnak a nagyvárosban s igy — legyenek férfiak vagy nők — *nem tudják megtalálni hozzájuk illő párjukat.* Magyarán: a „Zöldszalagosok Klubja" a legötletesebb házasságközvetitő intézmények egyike. A csekély tagdij önmagában még nem jogosit fel házasodásra. A hetenkint megtartott *táncdélutánokon, teaestélyeken* mindenki résztvehet ugyan, aki az Egyesület jegyzékében szerepel, de ha egy fiu és egy leány, akik itt ismerkedtek össze, megtetszenek egymásnak és házasságra szeretnének lépni, előbb meg kell jelenniök az Egyesület vezetősége előtt, amelyben az alapitókon kivül a francia közélet több kitünősége, jogi- és orvosszakértője is helyet foglal. E bizottságnak a házastárs-jelöltek a következő okmányokat mutatják be: 1. erkölcsi bizonyitvány, amely három hónapnál nem lehet régibb; 2. azonossági igazolványt fényképpel, teljes névvel és a lakhely, valamint a foglalkozás törvényesen hitelesitett megjelölésével; 3. ha kiskoruak, szülői beleegyezést, ha özvegyek, az elhunyt házastárs halotti bizonyitványát, ha elváltak, a válóperről szóló birói végzés másodlatát. E rendszabályok ellenére a „Zöldszalagosok Klubja" mostani, tizenötödik évfordulóján kiadott emlékkönyvével igazolja, hogy működése minden várakozást felülmul: *évente többszáz házasság jön általa létre* olyan emberek között, akik máskülönben a nagyváros embermillióinak sokaságában talán sohase találkoztak volna.

× **Kilencezer Müller Berlinben, hétezer Jansens Amsterdamban.** Berlinben kilencezer *Müller* és nyolcezer *Schmidt* nevü polgár él. Amsterdamban hétezer *Jansens*, ötezer *De Vries*, ötezer *Meier*, négyezer *Smit*, háromezer *Mulders* és háromezer *Pollák* nevü hollandus fizet adót. Aki a telefonkönyvben egy *Müller* nevü orvost keres, félóráig is lapozhat, mig sorba vette az összes *Müllereket*. Ujabban a *Müllerek* és a *Jansensek* panaszkodnak. Elmondják, hogy mennyi baj származik abból, ha valakit Berlinben *Müllernek*, Amsterdamban pedig *Jansensnek, De Vriesnek, Muldersnek* vagy *Meiernek* hivnak. Először arról volt szó, hogy az egyforma nevü polgárokat megszámozzák, amint ez a hadseregnél és a hivatalos hatóságoknál divatos. A számozás azonban a polgári életben nem vált be. Különösen hangzott, amikor Amsterdamban valakit *Jansens 4356 Ferencnek* — hivtak! Majd megengedték, hogy a férfiak az apjuk, a nők az anyjuk keresztnevét is használhatják megkülönböztetésül. Ez a megoldás sem volt sikeres, mert a legtöbb elsőszülött fiut és leányt az édesapja, illetve az édesanyja nevére keresztelték és igy a sok *Schmidt, Müller* hiába vette fel a neve mellé az édesapja vagy az édesanyja keresztnevét is. Most Hollandiában foglalkoznak a *De Vriesek, Muldersek, Jansensek, Pollákok, Smittek* és *Meierek* név-kérdésével. Ha egy *Meier* Hollandiában nagyobb társaságba megy, bizonyos, hogy egy *másik Meierrel* találkozik. Bizonyos az is, hogy a másik megkérdezi, hogy névrokona vajjon a *Meier Henrik* vagy a *Meier Guus* családjának leszármazottja-e? A *Jansensek, Pollákok* arról panaszkodnak, hogy rengeteg téves telefonhivásban van részük. Érdekes, hogy Amsterdamban minden negyedik vagy ötödik hölgyet *Smitnek* neveznek. Miután a fiatal és öreg hölgyet a közbeszédben egyaránt *„jöffraunak"* hivják, szinte minden hölgy *„Jöffrau Smit"* névre hallgat.

× **Háromcsillagos gépkocsivezetők.** New Yorkból jelentik: A lapok napról-napra beszámolnak azokról a balesetekről, amelyeket gépkocsik okoztak. Megdöbbentően sok a gépkocsik áldozatainak száma. A hatóságok már többféle intézkedéssel próbálkoztak, de hasztalan. Most azután New York város rendőrsége egy uj, egyszerü módszerrel kisérletezik. Csak rövid ideje léptette életbe, de máris olyan kedvező eredményt tapasztalt, hogy állandósitani fogja. Rendeletet adott ki, amelyben a gépkocsivezetőket értesitette: Mindazok a vezetők, akik, mióta soffőrök, egyetlen embert sem gázoltak el és semmiféle balesetnek előidézői nem voltak, zubbonyukra egy arany csillagot varrhatnak. Azok, akiknek a rendőrséggel ilyen ügyben legalább *öt évig* nem volt dolguk, azok két csillagot kapnak. A *tiz év* óta büntetés nélkül vezetőket három csillaggal tüntetik ki. A *tizenöt* évért három csillag és egy aranyzsinór jár. A *husz év* óta minden baj és kellemetlenség nélkül vezetők három csillagot és két aranyzsinórt hordhatnak. A csillagok nemcsak szemmellátható bizonyitékai egy-egy gépkocsivezető megbizhatóságának, hanem még külön kedvezményekkel is járnak. Minél több csillag, annál több kedvezmény.

Pesti Hirlap R. T. kiadása. Légrády Testvérek R. T. nyomása. Budapest, V. ker. Vilmos császár-ut 78. szám. A kiadásért Dr. Kovács Dezső, a nyomdáért Kertész Árpád felelős.

Mit irjak?

Irta Marcel Guichard

Ugy éreztem, hogy az agyam kiszáradt. Ott ültem már háromnegyed óra óta az iróasztalom előtt, de semmi se jutott az eszembe. Pedig szombat reggel kilenc óráig be kell küldenem a novellát a vasárnapi melléklet számára. Elszivtam husz cigarettát, megittam két pohár konyakot... Őrjitő érzés volt...

Végső kétségbeesésemben elővettem az ujságot és elkezdtem az apróhirdetéseket olvasni. „Modern ebédlő...", „Okleveles gazda, állatok körül nagy gyakorlattal...", „Alig használt rövid zongora...".

Hirtelen az egyik apróhirdetés lekötötte a figyelmemet:

„Huszéves fiatal leány, szépnek mondják, komoly, művelt, biztos állásban levő, harminc év körüli uriemberhez feleségül menne százezer frank hozománnyal. Ajánlatok névvel és teljes cimmel 85.342. számra a főkiadóhivatalba kéretnek.

Felugrottam az asztal mellől: itt a jó novellatárgy!

Visszaültem az iróasztalomhoz, levélpapirt és boritékot vettem elő a fiókból és megirtam a következő levelet:

„85.342. számu hirdetésre.

Kedves kisasszony,

olvastam az apróhirdetést. Harmincnégyéves vagyok, állandó, biztos állásom van, termetem magas, rokonszenvesnek mondanak. Csütörtök délután négy órakor várom az Opera főbejárata előtti ujságosbódénál. Mindketten ismertető jelnek tartsunk a kezünkben három szál fehér szegfüt. Billot Armand főmérnök."

Nagyszerü ötlet volt. Billot Armand valamennyi barátom közt legkevésbé rokonszenves nekem. Nagyképü, elbizakodott, nők után szaladó fráter. Annál teljesebb lesz a felsülése, amelyet ezzel a másik levéllel készitettem elő:

„Kedves Billot,

ne itéljen meg tévesen, ha ezen a szokatlan uton elárulom magának, hogy már hosszabb idő óta szeretem. Egyéniségének előkelősége, komolysága végtelenül megtetszett nekem. Beszélni szeretnék magával. Huszéves vagyok, magas, szőke és... de ennek elbirálását már magára biznám. Csütörtök délután négy órakor az Opera főbejárata előtti ujságosbódénál várom. Ismertető jel: mindketten tartsunk három szál fehér szegfüt a kezünkben."

A két levelet még egyszer figyelmesen elolvastam, azután lementem az utcára és felbélyegezve bedobtam a levélszekrénybe.

Kiszámitottam, hogy csütörtök délben fognak az Opera előtt találkozni, én tehát péntek reggel *„véletlenül"* a Metropol-kávéházba fogok betévedni, ahol Billot Armand barátom reggelizni szokott. Ott bizonyára megtudom a találkozás lefolyását és a novellám számára még egy egész nap áll rendelkezésre, ha még pénteken éjjel le akarom adni a nyomdába.

Armandot valóban ott találtam megszokott asztalánál. Azonnal észrevettem, hogy nagyon ideges. Amint meglátott, odaintett magához és igy szólt:

— Éppen jókor jössz, pajtás. Felkérlek párbajsegédnek... Valami képtelenül buta históriába keveredtem bele.

Elmondta nekem, hogy egy leánytól levelet kapott. Beszámolt a találkozásról, majd igy folytatta:

— Szép karcsu nő volt, bár nem huszévesnek látszott, inkább fiatalasszony benyomását tette. Egymásra ismertünk a szegfüről és együtt elindultunk a boulevardon. Mindketten zavarban voltunk, de a fiatal nő hirtelen megállt egy négyemeletes bérpalota előtt és igy szólt:

— Itt lakom, nem jön fel egy kis beszélgetésre?

Ugyan meglepett az események gyors fejlődése, de készséggel tettem eleget a szép nő meghivásának. Elegáns szobalány nyitott ajtót és bevezetett egy szépen berendezett fogadószobába. Amint a szép nővel magamra maradtam, ő mosolyogva igy szólt:

— Bocsásson meg... egy percre...

Nem állhattam ellen a kisértésnek, átöleltem és megcsókoltam. A nő felsikoltott, mire berohant az előbbi szobalány, egy másik ajtón át pedig katonás külsejü, szélesvállu férfi jelent meg és rámorditott:

— Gazember maga, vagy őrült! Hogy merte a feleségemet inzultálni?

Nem értettem, hogy mi történt velem, de azzal vetettem véget a kinos jelenetnek, hogy szó nélkül átadtam a névjegyemet, a férj... Catinac őrnagy... szintén átadta a névjegyét... A többi most már a te dolgod. Catinac nevére emlékeztem, hires vivó, az olimpiászon a francia csapat legerősebb matadora volt. Szépen nézek ki... De az bánt legjobban, hogy nem értem, miféle csapdába kerültem bele.

Szörnyen szégyeltem magam. Nem számitottam arra, hogy a buta tréfám esetleg végzetes következményekkel járhat. Elhatároztam, hogy mindenáron kivágom ezt az embert a bajból, ahova az én léha tréfám juttatta el.

Azonnal elmentem Catinac őrnagy lakására, amely a névjegyére volt nyomtatva. Ott a ház asszonyának jelentettem be magam. Szép, magastermetü, fiatal asszony fogadott... Nem csodálkoztam, hogy Billot kisértésbe került.

Amikor elmondtam, hogy ki vagyok... a nevemet legutóbbi regényem révén ismerte... és kijelentettem, hogy Billot barátom egy borzasztó félreértés következtében viselte magát olyan illetlenül és én ezt a félreértést akarom tisztázni, a szép asszony mosolyogva igy szólt:

— Hiszen magam is jobb szeretném, ha kiderülne, hogy az az ur valami félreértés következtében viselkedett olyan furcsán. Nekem sincs ínyemre, hogy féltékenységi tragédia hősnője legyek. Tehát elmondom magának, hogy mi történt. Egy vidéki rokonunk, Adéle, kedves huszéves leányka, néhány hétre a vendégünk. Az anyja a lelkemre kötötte, hogy keressünk neki valami jóravaló férjet. Kevés emberrel érintkezünk s igy az uram azt az ötletet vetette fel, hogy legegyszerübb lesz, ha hirdetést teszünk közzé. Ha akad olyan ajánlat, amellyel érdemes foglalkozni, az illetőt meghivjuk és meglátjuk, hogy megfelelő ember-e. Ugy fordult a dolog, hogy ez az ur válaszképpen találkozást kért, de mivel a levelében megnevezte magát és igy meg tudtuk róla állapitani, hogy kicsoda, belémentünk a kisérletbe. Azt a fiatal, járatlan gyermeket nem engedhettük a találkozásra, azért mentem el én magam, azzal a szándékkal, hogy ha Billot ur arravaló ember, mingyárt hazahozom, bemutatjuk a leánynak, megismerkedik az urammal... Billot ur azonban hirtelen megbolondult. A többit ön már tudja.

Erre én őszintén elmondtam mindent, a kiszáradt agyvelőtől kezdve a két szerencsétlen levelem megirásáig. Bejött Catinac őrnagy is. Okos, tapasztalt férfi volt, aki mindent megértett. A segédek az ügyet békésen elintézték... Én pedig...

*

Hirtelen megszólalt az előszoba csengője. Ajtót nyitottam, a szerkesztőségi szolga jött a kéziratért. Leültettem az előszobában azzal, hogy pár perc mulva megkapja. Azzal visszasiettem az iróasztalomhoz, hogy lehetőleg vidám befejezést keressek a novellámhoz. De már sürgetett a nyomda... Kénytelen voltam azzal beérni, hogy Billot barátom bőrének épségét sikerült megmenteni. Igy a nyájas olvasó nem fogja megtudni, hogy a harcias őrnagy rokonszenves vidéki kisleányrokona talált-e megfelelő férjet?